

212.5

Työtaistelut

Arbetskonflikter
Labour disputes
1990

Työtaistelut

Arbetskonflikter
Labour disputes
1990

Heinäkuu 1991

182414

Tiedustelut - Förfrågningar:

Jorma Niskavaara
(90) 17 341

SVT

*Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland*

Kansikuva: Pressfoto

Helsinki 1991

Valtion painatuskeskus

Sisältö

	Sivu
Työtaistelut vuonna 1990	6
Työtaistelutilasto Suomessa	8
Työtaistelut 1971–1990	9
Kansainvälinen vertailtavuus	11
Taulujen selityksiä	13
Taulut	17
Liitteet	36–37

Taulut

1. Työtaistelut, niihin suoraan ja välillisesti osallistuneet työntekijät sekä menetetyt työpäivät vuosina 1960–1990	18
2. Työtaistelut, niihin osallistuneet työntekijät sekä menetetyt työpäivät kuukausittain vuonna 1990	18
3. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit ja palkat alkamis- ja päätymisajankohdan mukaan kuukausittain vuonna 1990	19
4. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit lääneittäin vuonna 1990 .	21
5. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit ja palkat toimialoittain vuonna 1990	22
6. Työtaistelut, niihin osallistuneet työntekijät, menetetyt työtunnit ja palkat toimialoittain työtaistelun muodon mukaan jaoteltuna vuonna 1990	25
7. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit työtaistelun keston mukaan vuonna 1990	27
8. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit työtaistelun muodon mukaan vuonna 1990	27
9. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät, menetetyt työtunnit sekä palkat työtaisteluihin osallistuneiden työntekijöiden määrän mukaan vuonna 1990	28
10. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät, menetetyt työtunnit sekä palkat työtaisteluissa menettettyjen työpäivien mukaan vuonna 1990	28
11. Työtaistelut, toimipaikat sekä menetetyt työtunnit ilmoitettujen neuvotteluiden mukaan vuonna 1990	29

Innehåll

	Sida
Arbetskonflikterna år 1990	6
Arbetskonfliktstatistik i Finland	8
Arbetskonflikter 1971–1990	9
Internationell jämförbarhet	11
Tabellförklaringar	13
Tabeller	17
Bilagor	36–37

Tabeller

1. Arbetskonflikter, av dem direkt och indirekt berörda arbetstagare samt förlorade arbetsdagar åren 1960–1990	18
2. Arbetskonflikter, av dem berörda arbetstagare samt förlorade arbetsdagar månatligen år 1990	18
3. Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar och löner efter inlednings- och avslutningstidpunkt månatligen år 1990	19
4. Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar länsvis år 1990 .	21
5. Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar och löner efter näringsgren år 1990	22
6. Arbetskonflikter, av dem berörda arbetstagare, förlorade arbetstimmar och löner efter näringsgren och efter arbetskonfliktens typ år 1990	25
7. Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare och förlorade arbetstimmar efter arbetskonfliktens varaktighet år 1990	27
8. Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar efter arbetskonfliktens typ år 1990	27
9. Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare, förlorade arbetstimmar samt löner enligt antalet berörda arbetstagare år 1990	28
10. Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare, förlorade arbetstimmar samt löner enligt förlorade arbetsdagar år 1990	28
11. Arbetskonflikter, arbetsställen samt förlorade arbetstimmar efter anmälda förhandlingar år 1990	29

	Sivu		Sida
12. Työtaistelut, toimipaikat sekä menetetyt työtunnit työehtosopimuksen voimassaolon mukaan vuonna 1990	29	12. Arbetskonflikter, arbetsställen samt förlorade arbetstimmar efter förekomsten av kollektivavtal år 1990	29
13. Työtaistelut, toimipaikat sekä menetetyt työtunnit työmarkkinajärjestöjen suostumuksen mukaan v. 1990	29	13. Arbetskonflikter, arbetsställen samt förlorade arbetstimmar efter arbetsmarknadsorganisationernas medgivande år 1990	29
14. Työtaistelut ja työntekijät työtaistelusta tehdyn ennakoilmoituksen mukaan vuonna 1990	29	14. Arbetskonflikter och arbetstagare efter förhandsanmälen om arbetskonflikt år 1990 ...	29
15. Työtaistelut ja työntekijät työriidan sopimustavan mukaan vuonna 1990	30	15. Arbetskonflikter och arbetstagare efter förlikningssätt år 1990	30
16. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit ilmoitetun syyn mukaan vuonna 1990	30	16. Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar efter uppgiven orsak år 1990	30
17. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit ja palkat työnantajaliitotain vuonna 1990	31	17. Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar och löner efter arbetsgivarförbund år 1990	31
18. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit ja palkat työntekijäliitotain vuonna 1990	31	18. Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar och löner efter arbetstagarförbund år 1990	31
19. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit palkansaajaryhmittäin vuonna 1990	32	19. Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar efter löntagargrupper år 1990	32
20. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit kansainvälisen kestomäärittelyn mukaan vuonna 1990	32	20. Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar 1990 enligt den internationella definitionen på konfliktens längd	32
21. Työtaistelut, niihin osallistuneet työntekijät, menetetyt työtunnit ja palkat lääneittäin työtaistelun muodon mukaan jaoteltuna vuonna 1990	33	21. Arbetskonflikter av dem berörda arbetstagare, förlorade arbetstimmar och löner länsvis och efter arbetskonfliktens typ år 1990	33
22. Työtaistelut muodon mukaan luokiteltuina ja niiden prosentuaaliset osuudet vuosina 1971–1990	34	22. Arbetskonflikter efter arbetskonfliktstyp åren 1971–1990 antal och procentuella andelar ..	34
23. Työtuomioistuimen toiminta vuonna 1990 ..	35	23. Arbetsdomstolens verksamhet år 1990	35

Contents

	Page		Page
Explanation for tables	15	10. Labour disputes, establishments, workers involved, working hours idle and gross wages lost by working days idle in 1990	28
English Summary	16	11. Labour disputes, establishments and working hours idle by number of negotiations in 1990	29
Tables	17	12. Labour disputes, establishments and working hours idle by valid collective agreement in 1990	29
Appendices	36–37	13. Labour disputes, establishments and working hours idle by consent of trade unions in 1990	29
 		14. Labour disputes and workers by advance notice of labour disputes in 1990	29
Tables		15. Labour disputes and workers by made of settlement of labour conflict in 1990	30
1. Labour disputes, workers direct and indirect involved in disputes and working days idle 1960–1990	18	16. Labour disputes, establishments, workers and working hours idle by reported motive in 1990	30
2. Labour disputes, workers involved in disputes and working days idle monthly in 1990	18	17. Labour disputes, establishments, workers, working hours idle and wages lost by employers' association in 1990	31
3. Labour disputes, establishments, workers, working hours idle and wages lost monthly according to beginning and ending time of dispute in 1990	19	18. Labour disputes, establishments, workers, working hours idle and wages lost by employees' association in 1990	31
4. Labour disputes, establishments, workers and working hours idle by provinces in 1990	21	19. Labour disputes, establishments, workers and working hours idle by groups of wage earners in 1990	32
5. Labour disputes, establishments, workers, working hours idle and wages lost by branch of industry in 1990	22	20. Labour disputes, establishments, employees, and working hours lost in 1990 according to the international definition of continuation of labour dispute	32
6. Labour disputes, workers, working hours idle and wages lost by branch of industry and by type of labour dispute in 1990	25	21. Labour disputes, workers, working hours idle and wages lost by provinces and by type of labour dispute in 1990	33
7. Labour disputes, establishments, workers and working hours idle according to duration of labour dispute in 1990	27	22. Labour disputes classified by type, number and percentage in 1971–1990	34
8. Labour disputes, establishments, workers and working hours idle by type of labour dispute in 1990	27	23. Proceedings of the labour court in 1990	35
9. Labour disputes, establishments, workers involved, working hours idle and gross wages lost by workers involved in disputes in 1990	28		

Työtaistelut vuonna 1990

Tilastokeskuksen työtaistelutilaston laskemien tietojen mukaan käytiin maassamme vuonna 1990 yhteensä 455 työtaistelua. Niihin osallistui lähes 245 000 työntekijää ja menetettyjä työpäiviä kertyi 935 000 työpäivää. Verrattuna edelliseen vuoteen (1989) vähenivät työtaistelut vuonna 1990 174:llä työtaistelulla, niihin osallistuneita työntekijöitä oli taasen 86 000 enemmän ja työtaistelupäivät yli nelinkertaistuivat. Kahden viimeisen vuoden aikana näyttää työtaistelujen määrä vähentyneen merkittävästi, varsinkin pienten paikallisten pistelakkojen osuus on pienentynyt huomattavasti. Ajassa taaksepäin mentäessä saadaan mennä aina vuoteen 1970, jolloin oli vähemmän työtaisteluita kuin vuonna 1990. Osallistuneita työntekijöitä oli vuonna 1990 hieman alle ja menetettyjä työpäiviä jonkin verran yli kymmenvuotiskeskiaarvojen.

Koko viime vuoden merkittävin työtaistelu oli helmikuussa alkanut pankkialan sulkulakko. Työnantaja-puolen julistama sulkua alkoi helmikuun alussa ja varsinainen lakko alkoi 15.2. ja koko selkkauksen loppui 4.3.1990. Kyseiseen työtaisteluun osallistui 37 600 pankkitoimihenkilöä ja siinä yksistään menetettiin noin 800 000 työpäivää. Pankkilakon bruttopalkkamennykset kohosivat 357 miljoonaan markkaan. Tekstiili- ja vaatetustyöväen liitto aloitti huhtikuussa koko alaa koskevan lakon, joka tosin saatiin sovittelua kestäväksi viisi päivää. Vuoden viimeisellä neljänneksellä olivat postin toimihenkilöiden ja ylempien insinöörien lakot lokakuussa ja kaupan myyjien lakko joulukuussa. Viimeksimainitussa työtaistelussa osoitettiin mieltä kaupan sunnuntai- ja kiiloja vastaan.

Vuonna 1990 oli työtaisteluihin osallistuneiden työntekijöiden määrä, tuo 244 760 työntekijää, kymmenen prosenttia työllisestä työvoimasta. Edellisenä vuonna vastaava prosenttiluku oli 6,4 prosenttia. Osallistuneita työntekijöitä yhtä työtaistelua kohden oli viime vuonna 538, edellisenä vuonna 252. Työtaisteluissa menetettyjä työpäiviä yhtä työtaisteluun osallistunutta kohden oli vuonna 1990 3,8 työpäivää, kun niitä edellisenä vuonna oli 1,3 työpäivää.¹⁾

Eniten työtaisteluita samoin kuin menetettyjä työpäiviä viime vuonna oli maaliskuussa, mutta osallistuneita työntekijöitä oli eniten tammikuussa. Heinäkuussa käytiin vain kaksi pientä työtaistelua.

Alueellisesti eniten työtaisteluita käytiin viime vuonna Hämeen läänissä, yhteensä 114 työtaistelua, mikä on neljäsosa kaikista työtaisteluista. Seuraavina suuruusjärjestyksessä olivat Turun ja Porin lääni ja Kymen lääni. Valtakunnallisia koko maan kattavia työtaisteluita oli yhdeksän ja niissä menetettiin lähes 93 prosenttia vuoden kaikista työtaistelutunneista.

1) Vuoden 1989 työtaistelutiedot on julkaistu tilastotiedotus-sarjassa Työmärkinat: 1990:15.

Arbetskonflikter 1990

Enligt Statistikcentralens uppgifter förekom det 1990 sammanlagt 455 arbetskonflikter i Finland. I konflikterna deltog inemot 245 000 arbetstagarare och 935 000 arbetsdagar gick förlorade. Jämfört med året innan (1989) var arbetskonflikterna 174 färre, men 86 000 fler arbetstagarare deltog och arbetskonfliktdagarna ökade fyrfaldigt. Konflikterna förefaller att ha minskat betydligt under de senaste två åren, speciellt små, lokala punktstrejker. För att hitta ett år med färre arbetskonflikter än 1990 får man gå tillbaka i tiden ända till 1970. År 1990 var antalet arbetstagarare som tog del i arbetskonflikter något under och de förlorade arbetsdagarna något över medelvärdet för decenniet.

Fjölårets största arbetskonflikt var lockouten i bankbranschen, som började i februari. Arbetsgivarparten utlyste en lockout i början av februari, och den egentliga strejken började 15.2. Hela konflikten avblåstes 4.3.1990. Vid arbetskonflikten medverkade 37 600 banktjänstemän och ca 800 000 arbetsdagar gick förlorade enbart i denna konflikt. Bruttobortfallet i löner under bankstrejken uppgick till 357 miljoner mark. I april gick textil- och beklädnadsarbetarnas förbund i strejk över hela branschen, men förlikning åstadkoms efter fem strejkdagar. Under årets sista kvartal gick tjänstemännen och ingenjörerna i högre ställning vid posten i strejk i oktober och affärsexpediterna i december. I den senare konflikten var det fråga om en demonstration mot söndagsöppet i affärer.

År 1990 var alltså 244 760 arbetstagarare med om arbetskonflikter, vilket svarar mot tio procent av den sysselsatta arbetskraften. Året innan utgjorde de 6,4 procent. I fjöl var arbetstagararna 538 per konflikt mot 252 ett år tidigare. År 1990 gick 3,8 arbetsdagar förlorade i arbetskonflikter per medverkande arbetstagarare mot 1,3 arbetstagarare 1989.¹⁾

I fjöl ägde de flesta arbetskonflikterna rum i mars, då också de förlorade arbetsdagarna var flest. Däremot var flest arbetstagarare med om arbetskonflikter i januari. I juli förekom det bara två små arbetskonflikter.

Regionalt sett förekom det i fjöl mest arbetskonflikter i Tavastehus län, sammanlagt 114 stycken, vilket svarar mot en fjärdedel av alla konflikter. På följande plats kom Åbo och Björneborgs län och Kymmene län. Det förekom nio landsomspännande arbetskonflikter, där den förlorade arbetstiden var inemot 93 procent av alla arbetskonflikttimmar under hela året.

1) Uppgifter om arbetskonflikterna 1989 har publicerats i serien Statistisk rapport, Arbetsmarknad 1990:15.

Viime vuoden työtaisteluista 86 prosenttia käytiin teollisuudessa ja siellä eniten työtaisteluja oli koneiden ja laitteiden valmistuksessa. Eniten työtaisteluihin osallistuneita työntekijöitä samoin kuin menetettyjä työtunteja oli taasen rahoituspalveluissa (pankkilakko). Koko vuonna menetettiin työtaisteluissa bruttopalkkoina yli 411 miljoonaa markkaa ja tuosta summasta menetettiin teollisuuden piirissä hieman yli 20 miljoonaa markkaa.

42 prosenttia vuoden 1990 työtaisteluista kesti neljä tuntia tai vähemmän ja viidesosa kesti yli neljä tuntia – tasan kahdeksan tuntia. Yli kymmenen päivää kestäneitä työtaisteluita oli kahdeksan ja näissä pitkissä työtaisteluissa menetettiin kaikista työtaistelutunneista yli 46 prosenttia.

Edellisten vuosien tapaan lakko oli ylivoimaisesti yleisin työtaistelumuoto viime vuonna, peräti 95 prosenttia kaikista työtaisteluista oli lakkoja. Myötätuntolakkoja kyseisenä vuonna oli 17, työsulkuja yksi ja kieltäytymisiä ylityöstä samoin kuin jarrutuksia kumpaakin kaksi.

Vuoden 1990 työtaisteluista 69 prosenttia oli sellaisia, joihin osallistui sata työntekijää tai vähemmän. Yli 5 000:n työntekijän työtaisteluja oli neljä, 0,9 prosenttia kaikista työtaisteluista. Työtaisteluja, joissa menetettiin alle sata työpäivää oli liki 73 prosenttia kaikista työtaisteluista.

Viime vuoden työtaisteluista lähes 93 prosenttia oli sellaisia, joissa solmittu työ- tai virkaehtosopimus oli voimassa, eli näissä työtaisteluissa rikottiin sopimuksen edellyttämää työrauhaa vastaan. Työmarkkinajärjestöjen suostumus oli kuudella työtaistelulla.

Vuoden 1990 työtaisteluista 157, 34,5 %, sovittiin osapuolten kesken. Yli 38 prosenttia työtaisteluista oli määräaikaista, ts. työtaistelun kesto ja usein myös syy oli ilmoitettu etukäteen. Työmarkkinajärjestöjen ja sovittelijoiden välityksellä sovittiin 40 työtaistelua, mikä on 8,8 prosenttia kaikista työtaisteluista.

Työtaistelutilastossa työtaistelujen syyt on jaoteltu kahteen pääryhmään; toimipaikan sisäisiin ja ulkoisiin syihin. Tämä uusittu syylokiittelu on ollut käytössä vuodesta 1987 alkaen. Toimipaikan (tai yrityksen) sisällä syntyneitä syitä (erimielisyyksiä) ovat esimerkiksi palkkaus, urakkahinnoittelu, työvoiman vähennys, lomautus, työolosuhteet, työsuojelu y.m.s. Työtaistelun ulkoisia syitä ovat mm. alan työ- ja virkaehtosopimukset, tukitoimenpide toiselle työtaistelulle j.n.e. Työtaistelun syiden moninaisuudesta johtuen on niiden tarkka tilastointi osoittautunut sangen vaikeaksi. Ryhmä "muu syy" on pyrkinyt kasvamaan suhteettoman suureksi, joskin nyt käytössä oleva monipuolistettu syylokiittelu on saanut kyseisen syyryhmän merkittävästi pienenemään.

I fjol ägde 86 procent av arbetskonflikterna rum inom industrin, främst maskintillverkning. Inom finansieringstjänster (bankstrejken) var konfliktuppslutningen bland arbetstagarna störst, precis som antalet förlorade arbetstimmar. Under hela året gick över 411 miljoner mark i bruttolöner förlorade, varav över 20 miljoner mark inom industrin.

Av arbetskonflikterna 1990 varade 42 procent fyra timmar eller mindre och en femtedel varade över fem timmar – jämnt åtta timmar. Åtta arbetskonflikter varade längre än tio dagar och av alla arbetstimmar som gick förlorade gick 46 procent förlorade just i dessa långvariga arbetskonflikter.

Precis som under tidigare år var strejk den avgjort vanligaste formen för arbetskonflikt, hela 95 procent av samtliga konflikter. Det förekom 17 sympatistrejker, en lockout och två fall av vägran att utföra arbete och maskning.

I 69 procent av arbetskonflikterna 1990 var hundra eller färre arbetstagare med. I 0,9 procent av alla arbetskonflikter deltog över 5 000 arbetstagare. Inemot 73 procent av alla arbetskonflikter var sådana där färre än hundra arbetsdagar gick förlorade.

Nästan 93 procent av fjolårets arbetskonflikter uppstod under gällande arbets- eller tjänstekollektivavtal; m.a.o. innebar dessa arbetskonflikter ett brott mot den avtalsenliga arbetsfreden. Arbetsmarknadsorganisationerna gav sitt samtycke till sex av konflikterna.

I 157 av arbetskonflikterna 1990, dvs. 34,5 %, skedde förlikning mellan parterna. Över 38 procent av konflikterna var tidsbundna, dvs. arbetskonfliktens längd och ofta också orsak angavs på förhand. Genom förlikning av arbetsmarknadsorganisationerna och förlikningsmännen löstes 40 arbetskonflikter, vilket svarar mot 8,8 procent av alla arbetskonflikter.

I statistiken över arbetskonflikter indelas konfliktemas orsaker i två huvudkategorier, interna och externa orsaker på arbetsstället. Denna nya orsaksklassificering infördes 1987. Interna orsaker (eller meningsskiljaktigheter) som har direkt koppling till arbetsstället (eller företaget) är t.ex. lönefrågor, ackordprissättning, arbetskraftsnedskärningar, friställningar, arbetsförhållanden och arbetarskydd. Externa orsaker är bl.a. arbets- och kollektivavtalen i en viss bransch, solidaritetsaktioner för andra arbetskonflikter o.dyl. Orsakerna till arbetskonflikter är mångahanda och därför har det visat sig mycket svårt att statistikföra dem entydigt. Kategorin "annan orsak" tenderar att växa sig oproportionerligt stor, trots att den nya, mera varierande orsaksklassificeringen har hjälpt till att banta ner den avsevärt.

Edellisten vuosien tapaan olivat palkkaukseen liittyvät syyt myös vuonna 1990 suurimmat työtaistelujen aiheuttajat. Tosin tuon syyryhmän osuus on pienentynyt edellisen vuoden 63:sta prosentista viime vuoden 39:ään prosenttiin. Riita alan työ- tai virkaehtosopimuksesta aiheutti työtaistelun noin viidenneksessä kaikista työtaisteluista. Myös "muu sisäinen syy" oli merkittävä työtaistelujen aiheuttaja viime vuonna. Työntutkimus, työnjohto ja työnjärjestely olivat joka kymmenennen työtaistelun syinä.

Viime vuoden työtaisteluista 95 prosenttia olivat STK:n ja SAK:n välisiä työriitoja. LTK:hon kuuluvat pankit tosin viime vuonna aiheuttivat suurimmat työtuntimienetykset ja vastapuolena työntekijäpuolella oli tuolloin TVK.

Vuonna 1990 oli toimihenkilötyötaisteluja 31, siis 6,8 prosenttia kaikista työtaisteluista, mutta niissä menetti lähes 6,9 miljoonaa työtuntia, mikä on 92 prosenttia menetetyistä työtunneista. Toimihenkilötyötaisteluissa menetettyjen työtuntien osuus kasvoi viime vuonna edellisestä vuodesta 54 prosenttiyksikköä. Osallistuneista työntekijöistä lähes 68 prosenttia oli toimihenkilöitä.

Työtaisteluja eri Euroopan maissa vuonna 1988
(Lähde: ILO:n vuosikirja 1989-90)

Alankomaat (Hollanti)	38
Englanti	1 016 ¹⁾
Espanja	1 193
Irlanti	65
Italia	1 769
Itävalta	16 ¹⁾
Norja	15
Ranska	2 260
Ruotsi	144
Suomi	1 327
Tanska	157

Työtaistelutilasto Suomessa

Tietoja työtaisteluista on kerätty Suomessa aina vuodesta 1890 alkaen. Ensimmäiset työtaistelutilastot on julkaistu Suomen Teollisuushallituksen Tiedonantovihkossa ja sen jälkeen aina vuoteen 1966 asti Sosiaalisessa Aikakauskirjassa. Vuonna 1967 työtaistelutilasto siirtyi Tilastokeskuksen (silloin Tilastollinen Päätoimisto) laadittavaksi. Vuonna 1971 tilasto uudistettiin perusteellisesti ja siirryttiin käyttämään tilaston laadinnassa ATK:hon perustuvaa menetelmää. Viimeinen pienehkö uudistus työtaistelutilastoon tehtiin vuonna 1987. Tuolloin uudistettiin syy- ja kesto-luokittelu paremmin tarpeita vastaavaksi. Vuosi- ja

1) Tieto vuodelta 1987

I likhet med tidigare år var lönefrågorna även 1990 den vanligaste orsaken till arbetskonflikter. Denna orsakskategori minskade visserligen från 63 procent 1989 till 39 procent 1990. Omkring en femtedel av alla arbetskonflikter utgjordes av tvister om arbets- eller tjänstekollektivavtalet för branschen i fråga. Även "annan intern orsak" uppgavs i många fall av arbetskonflikt i fjol. Arbetsstudier, arbetsledningen och arbetsarrangemangen angavs som orsaker till var tionde arbetskonflikt.

Av fjolårets arbetskonflikter var 95 procent arbetstviser mellan AFC och FFC. Bankerna inom AAF gav visserligen upphov till de största förlusterna i arbetstimmar. Motpart på arbetstagsidan var då TOC.

År 1990 förekom det 31 tjänstemannaarbetskonflikter, vilket var 6,8 procent av alla arbetskonflikter; i dem gick inemot 6,9 miljoner arbetstimmar förlorade, vilket är 92 procent av de förlorade arbetstimmarna. Proportionellt ökade antalet arbetstimmar som gick förlorade genom tjänstemannaarbetskonflikterna med 54 procentenheter jämfört med året innan. Inemot 68 procent av de arbetstagare som var med om konflikterna var tjänstemän.

Arbetskonflikter i Europa 1988
(Källa ILO:s årsbok 1989-90)

Danmark	157
England	1 016 ¹⁾
Finland	1 327
Frankrike	2 260
Irland	65
Italien	1 769
Nederländerna (Holland)	38
Norge	15
Spanien	1 193
Sverige	144
Österrike	16 ¹⁾

Statistik över arbetskonflikter i Finland

I Finland har arbetskonflikterna statistikförts allt sedan 1890. Den första statistiken över arbetskonflikter publicerades i häftet Meddelanden från Industristyrelsen i Finland och därfter ända fram till 1966 i Social tidskrift. År 1967 tog Statistikcentralen (dåtida Statistiska Centralbyrån) över uppgiften att göra upp statistiken. År 1971 reviderades statistiken i grunden och fördes över på data. En liten revidering i statistiken gjordes senast 1987 i klassificeringen av arbetskonflikternas orsaker och längd i avsikt att tillmötesgå användarnas behov. Tabellerna i års- och kvartalspublikationerna sågs över och gjordes mera varierade.

1) Uppgift från 1987

neljännesvuosijulkaisujen taulustot uudistettiin ja monipuolistettiin ja samalla siirryttiin uudempaan ATK-järjestelmään. Lukujen vertailu aikaisempiin vuosiin ei vaikeutunut, koska luokituksissa tehdyt muutokset olivat vähäisiä.

Tilastokeskus saa työtaistelujen perustiedot SKT:lta ja LTK:lta niiden omissa jäsenyrityksissä tapahtuneista työtaisteluista. Jos työtaistelu tapahtuu julkisella sektorilla (valtio, kunnat) tai yritys on työnantajaliittoihin järjestäytymätön, kerätään työtaistelutiedot työtaistelutilaston omalla lomakkeella. Työtaistelutietojen hankinnassa joudutaan usein käyttämään myös työtaisteluun osallistuneen työntekijäjärjestön apua. Lisäksi työtaistelutapahtumien havainnointia suoritetaan koko maan kattavan sanomalehtiseurannan avulla. Peittävistä työtaistelujen keruujärjestelmistä johtuen on tilaston kattavuus saatu erittäin korkeaksi. Peräti 95–97 prosenttia työtaisteluista saadaan mukaan tilastoon ja menetetyissä työtunneissa kattavuus on vieläkin parempi.

Työtaistelu 1971 – 1990

Kuvioissa I – III on esitetty työtaistelujen, niihin osallistuneiden työntekijöiden ja työtaistelupäivien määrän vaihtelut aina vuodesta 1971 alkaen. Vuonna 1971 työtaistelujen määrä kohosi huomattavasti edellisestä vuodesta. Lisäys johtui suurimmalta osin tilaston kattavuuden parantumisesta. Työtaistelujen määrä kohosi tuolloin niiden todelliselle tasolle. Vuoden 1971 jälkeen työtaistelu lisääntyivät aina vuoteen 1976 saakka, jolloin saavutettiin lähes 3 300:n työtaistelun määrä. 1970-luvulla ja 1980-luvun alkupuolella käytiin keskimäärin 1 500 työtaistelua vuosittain, mutta 1980-luvun loppupuolella työtaistelu vähenivät ja viime vuonna niitä oli vain 455 työtaistelua.

Kuvio II kertoo työtaisteluihin osallistuneiden työntekijöiden lukumäärät vuodesta 1971 alkaen. Pienistä pistelakoista ei osallistuneita työntekijöitä paljoa keräy, vaan eniten osallistuneita työntekijöitä on vuosina, jolloin ajautetaan suuriin liittokohtaisiin työtaisteluihin. Tuolloin yleensä entiset TE- ja VE-sopimukset ovat umpeutuneet ja joudutaan neuvottelemaan uudet. Seuraavat vuodet ovat olleet suurien järjestötyötaistelujen vuosia: 1971, 1977, 1981, 1984, 1986, ja 1988. Esimerkiksi vuonna 1977 työtaisteluihin osallistui peräti 744 000 työntekijää, mikä on yli 35 prosenttia kyseisen vuoden työllisestä työvoimasta. Viime vuonna työtaisteluihin osallistuneita oli lähes 245 000 työntekijää.

Kuviosta III voidaan nähdä, että suuret järjestötyötaistelut aikaansaavat myös paljon työpäivämenetyksiä. Usein kyseisissä työtaisteluissa suurten osallistujamäärien ohella kesto saattaa muodostua pitkäksi ja näin työpäivämenetykset kasvavat suuriksi. Vuonna 1990 työtaistelupäiviä oli yli 935 000 päivää, mikä luku kertyi suurelta osin pitkästä pankkialan lakosta.

Samtidigt infördes ett nyare datasystem. Förändringarna var så små att de inte påverkade statistikens jämförbarhet i förhållande till tidigare år.

Statistikcentralen får primäruppgifter från AFC och AAC, som för statistik över arbetskonflikter vid sina medlemsföretag. Om arbetskonflikten inträffar i den offentliga sektorn (staten, kommunerna) eller om företaget inte är medlem i något arbetsgivarförbund samlas uppgifter om arbetskonflikter på Statistikcentralens egna blanketter. Ofta vänder man sig också till de arbetstagarorganisationer som varit med om arbetskonflikterna för att få uppgifter om dem. Dessutom följs tidningspressen i hela landet upp. Metoderna för insamling av uppgifter om arbetskonflikter är så pass effektiva att statistiken i stort sett är heltäckande. I statistiken ingår hela 95–97 procent av alla arbetskonflikter, och uppgifterna om förlorade arbetstimmar har ännu bättre täckning.

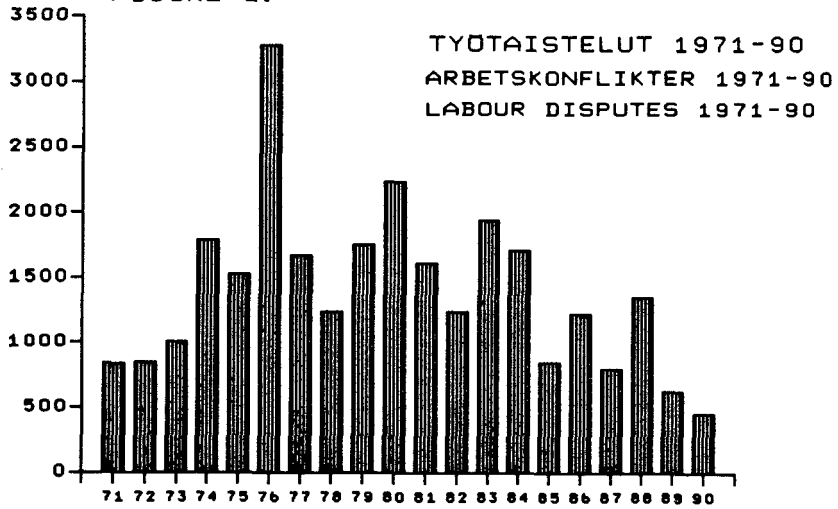
Arbetskonflikter 1971 – 1990

Figurena I – III visar fluktuationerna i antalet arbetskonflikter, arbetstagarare som varit med om dem och antalet förlorade arbetsdagar allt sedan 1971. År 1971 registrerades klart fler arbetskonflikter än året innan, främst på grund av att statistiken blev mera heltäckande. Antalet arbetskonflikter nådde då sin verkliga nivå. Efter 1971 ökade antalet arbetskonflikter ända fram till 1976, då de uppgick till inemot 3 300. På 1970-talet och i början av 1980-talet förekom det i genomsnitt 1 500 arbetskonflikter per år, men mot slutet av 1980-talet minskade konflikterna och var i fjol nere vid 455.

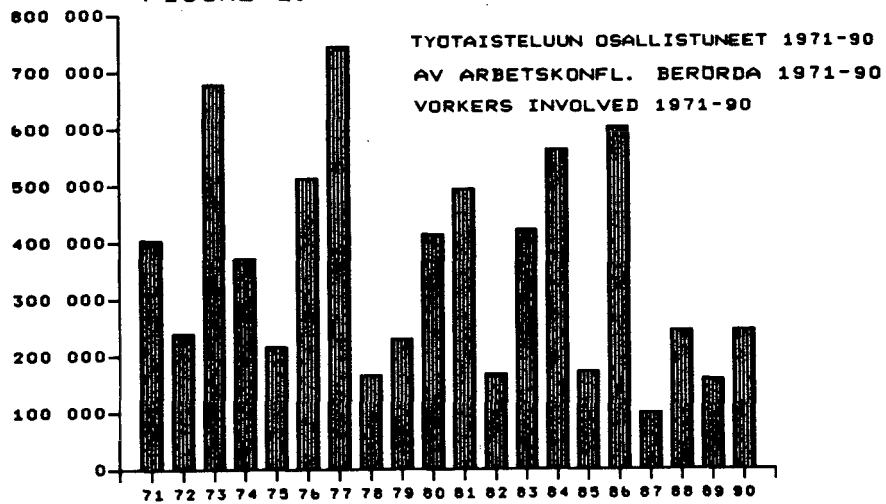
Figur II visar antalet arbetstagarare som tagit del i arbetskonflikter sedan 1971. Små punktstreck inverkar just inte på uppslutningssiffrorna, som är störst under de år då det förekommer stora, förbundsomspännande arbetskonflikter. Under sådana år har arbets- och tjänstekollektivavtalen i allmänhet gått ut och nya måste förhandlas fram. Stora organisationsarbetskonflikter har förekommit 1971, 1977, 1981, 1984, 1986 och 1988. T.ex. 1977 slöt hela 744 000 arbetstagarare upp kring arbetskonflikter, dvs. mer än 35 procent av den sysselsatta arbetskraften under året. I fjol deltog inemot 245 000 arbetstagarare i arbetskonflikter.

Av figur III framgår att stora organisationsarbetskonflikter orsakar stora förluster i arbetsdagar. Utom att uppslutningen ofta är stor kan konflikterna också dra ut på tiden, vilket i sin tur för med sig förluster i arbetsdagar. År 1990 gick 935 000 arbetsdagar förlorade i arbetskonflikter. Den höga siffran kommer sig till stor del av den långvariga strejken i bankfacket.

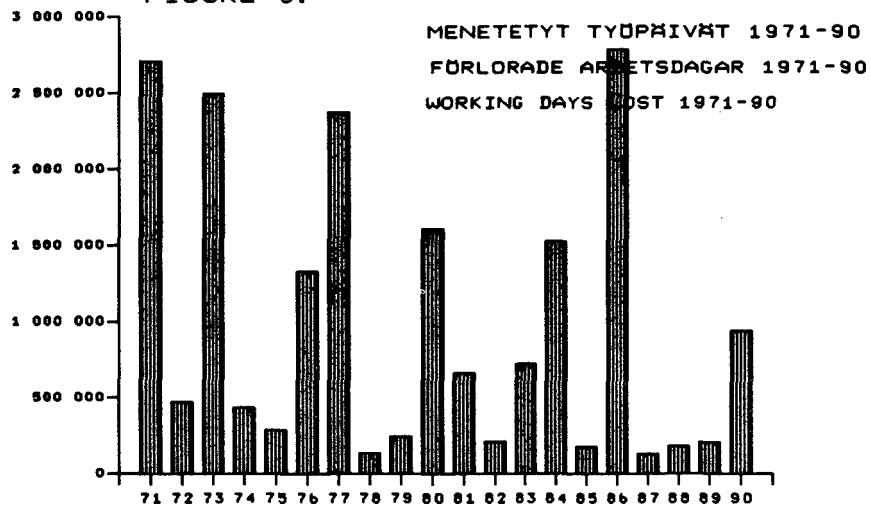
KUVIO 1.
FIGUR 1.
FIGURE 1.

KUVIO 2.
FIGUR 2.
FIGURE 2.

KUVIO 3.
FIGUR 3.
FIGURE 3.

Huomattavimmat työtaistelut 1971 – 1990

Kahdenkymmenen vuoden aikana on käyty monta merkittävää työtaistelua. Vuonna 1971 oli suuri ns. raskaan metallin lakko, menetykset 2,3 miljoonaa työpäivää. Suuri rakennusalan lakko ja sulkua sekä pankkitoimihenkilöiden ja teknisten toimihenkilöiden lakot käytiin vuonna 1973. Vuonna 1977 lakkoilivat autoliikenteen ja kenkä- ja nahkateollisuuden työntekijät. Samana vuonna olivat lakossa myös STTK:n lähinnä voimalaitosten tekniset toimihenkilöt. Vuonna 1980 toimeenpantiin mm. metsurien, metsäkoneenkuljettajien, merimiesten, laivapäällösten ja teollisuustoimihenkilöiden lakot.

Vuoden 1981 loppupuolella olivat lakossa vakuutusvirkailijat ja seuraavan vuoden touko-kesäkuussa käytiin maa- ja vesirakennusalan lakko. Vuonna 1983 lakkoili terveydenhoito- ja farmasia-ala. Vuonna 1984 oli vuorossa suuri ns. AKAVA:n työtaistelu. Siihen osallistuivat terveydenhoitoalan (TEHY) toimihenkilöt, opettajat, kirjastonhoitajat, sosiaalivirkailijat ja lastentarhaopettajat. Samana vuonna käytiin myös kaupan alan, vaatetusteollisuuden ja auto- ja konekorjaamoiden lakot. Suurimmat työtaistelut vuonna 1986 olivat SAK:n yhteislakko, Virkamiesliiton, rakennusalan, sähköasennusalan, autokoulujen ja aivan vuoden lopulla AKT:n lakot. Seuraavana vuonna toukokuussa käytiin kuljetusalan lakko. Vuonna 1988 lakkoilivat YLE:n toimittajat, ns. komennusmiehet ja mm. Tampereen kaupungin liikennelaitoksen kuljettajat. Vuonna 1989 lakkoilivat Auto- ja konekaupan toimihenkilöt maaliskuuhuhtikuussa. Samana vuonna olivat myös SAK:n ja KTV:n mielenosoituslakot. Viime vuoden huomattavin työtaistelu oli pankkitoimihenkilöiden lakko.

Kansainvälinen vertailtavuus

Eri maiden kansallisten tilastojen vertailtavuuden parantamiseksi ovat useat kansainväliset järjestöt antaneet omia suosituksiaan. Mm. YK:n kansainvälinen työjärjestö ILO ja OECD ovat antaneet omia määritelmäänsä työtaisteluista, niiden kestosta, syistä j.n.e. Esimerkiksi Suomen oma kansallinen työtaistelun määritelmä poikkeaa ILO:n vastaavasta määritelmästä. ILO suosittaa¹⁾ tilastoitavaksi vain sellaiset työtaistelumuodot, joissa menetetään työtunteja, siis työnseisaukset. Suomessa työtaistelukäsite on laajempi. Työnseisausten lisäksi tilastoon otetaan mukaan saarrot, jarrutukset, kieltäytymiset ylityöstä ja muut erittelemättömät painostustoimenpiteet. Erot näiden kahdella eri määritelmällä laadittujen tilastojen luvuissa ovat kuitenkin pieniä, sillä muita kuin työnseisauksia esiintyy maassamme aika vähän.

1) Väliaikainen suositus lakko- ja työsulku-tilastoista, ILO 1987

De största arbetskonflikterna 1971 – 1990

Inom loppet av tjugo år har det förekommit flera stora arbetskonflikter. År 1970 var det en stor strejk inom den tunga metallindustrin, där 2,3 miljoner arbetsdagar gick förlorade. År 1973 var det en omfattande strejk och lockout i byggnadsbranschen. Under samma år strejkade också de tekniska funktionärerna. År 1977 gick arbetstagarna i biltransportbranschen och i sko- och läderindustrin i strejk. Då strejkade också de som närmast hörde till den tekniska kraftverkspersonalen inom FTFC. År 1980 stod bl.a. skogsarbetarna, skogsmaskinförarna, sjömännen, skeppsbefälet och industritjänstemännen i tur.

Mot slutet av 1981 strejkade försäkringstjänstemännen och i maj-juni 1982 var det strejk i anläggningsbranschen. År 1983 gick hälsovårds- och farmaciebranschen i strejk och 1984 stod den stora s.k. AKAVA-strejken i tur. I den deltog tjänstemännen i hälsovårdsbranschen (TEHY), lärarna, bibliotekarierna, socialarbetarna och barnträdgårdslärarna. Samma år förekom det strejker också inom handeln, konfektionsindustrin och på bil- och maskinreparationsverksstäderna. De största arbetskonflikterna 1986 var FFC:s samstrejk, Tjänstemannaförbundets strejk och strejkerna i byggnadsbranschen, elinstallationsbranschen, bilskolorna och alldeles i slutet av året i bil- och transportbranschens arbetarförbund. I maj år 1987 gick transportbranschen i strejk. År 1988 strejkade Rundradions redaktörer, de s.k. kommenderingsmännen och t.ex. chaufförerna vid Tammerfors stads trafikverk. År 1989 var Auto- ja konekaupan toimihenkilöliitto (AHT) i strejk i mars-april. Samma år verkställde FFC och KAT demonstrationsstrejker. Fjolårets största strejk var banktjänstemannastrejken.

Internationell jämförbarhet

Flera internationella organisationer har gett sina egna rekommendationer för att förbättra jämförbarheten mellan olika länders nationella statistik. T.ex. FN:s internationella arbetsorgan ILO och OECD har kommit med sina egna definitioner av arbetskonflikter, deras längd, orsaker osv. Finlands nationella definition av en arbetskonflikt avviker från ILOs definition. ILO rekommenderar¹⁾ att endast det slag av arbetskonflikter där arbetstimmar går förlorade, dvs. arbetsinställelser, skall tas med i arbetskonfliktstatistiken. I Finland tillämpas ett vidlyftigare begrepp. Utom arbetsinställelse tas också blockader, maskning, förbud mot övertid och andra icke specificerade påtryckningsåtgärder med i statistiken. Skillnaderna i statistik som gjorts upp enligt respektive definition är mycket små eftersom andra former av arbetskonflikt än arbetsinställelser rätt sällan förekommer hos oss.

1) Interimistisk rekommendation för uppgörandet av statistik över strejker och arbetsblockader, ILO 1987

OECD suosittaa käytettäväksi tiettyjä minimirajoja. Tuolloin vain tietyn suuruusluokan työtaistelut otetaan mukaan tilastoon. Maamme työtaistelutilastossa ei minimirajoja käytetä, vaan kaikki sellaiset työtaistelut, jotka täyttävät työtaistelun määritelmälliset ehdot, tulevat mukaan tilastoon. Suomen työtaistelutilastossa tämä lisää pienten työtaistelujen määrää ja on näin kasvattamassa omalta osaltaan työtaistelujen kokonaismäärää. Työtaistelutilasto antaessaan tietoja työtaisteluista kansainvälisten järjestöjen (ILO, OECD) julkaisuihin, käyttää aina kyseisen järjestön tilastointisuosituksia. Tilastokeskus tuottaa työtaistelutiedot sekä ILO:n määritelmän mukaisina, että allamainittujen OECD:n suosittamien minimirajojen mukaisina vuosilta 1971 – 90.

OECD:n suosittamat minimirajat ovat:

Työtaistelun kesto	< 1 päivä
Osallistuneet työntekijät	< 10 työntekijää
Menetetty työpäivät	≤ 100 työpäivää

Työtaistelutilaston perusaineisto

Tilastokeskuksen työtaistelutilasto on arkistoinut kaiken kyseistä tilastoa koskevan perusaineiston niiltä vuosilta (1967–90), jolloin se on tilastoa tehnyt. Perusaineiston muodostavat eri lähteistä saadut työtaisteluilmoitukset sekä tulosteina syntyneet mm. mg-nauhat. Näitä kaikkia perustietoja Tilastokeskus luovuttaa anomuksesta mm. tutkimustarkoituksiin.

Julkaisut

Työtaistelutilastoa on julkaistu vuodesta 1971 alkaen Tilastotiedotus-sarjassa TY (Työvoima). Sitä edeltävä työtaistelutilastoa julkaissut Tilastotiedotus-sarja oli PA (Palkat). Vuodesta 1988 alkaen työtaistelutilastot on julkaistu Työmarkkinat -sarjassa. Työtaistelutilasto julkaisee vuosittain yhden laajemman vuosijulkaisun, neljännesvuosijulkaisut ja myös ns. teemajulkaisuja. Mm. vuonna 1990 ilmestyi julkaisu "Sadon vuoden työtaistelut". Tilastokeskus tekee myös tarvittaessa tilaajan toivomia erityistulosteita työtaistelutilaston perusaineistosta. Tilastoa koskeviin tiedusteluihin vastaa Jorma Niskavaara, puh. (90) 17 341.

OECD rekommenderar vissa minimigränser, dvs. att endast konflikter av en viss omfattning tas med i statistiken. I den finska statistiken över arbetskonflikter gäller inga minimigränser utan alla arbetskonflikter som uppfyller definitionsvillkoren för arbetskonflikt tas med. Detta gör att de små arbetskonflikterna blir rätt många och bidrar till att öka det totala antalet arbetskonflikter. Då byrån för arbetskonfliktstatistik ger ut uppgifter till internationella organisationers (ILO, OECD) publikationer tillämpas alltid dessa organisationers egna rekommendationer. Statistikcentralen sammanställer uppgifter om arbetskonflikter 1971–1990 både utgående från ILOs definition och med beaktande av minimigränserna enligt OECDs rekommendation.

OECDs minimigränser är:

Arbetskonfliktens längd	< 1 dag
Antalet medverkande	< 10 arbetstagare
Förlorade arbetsdagar	≤ 100 arbetsdagar

Primärmaterialet i statistiken över arbetskonflikter

Statistikcentralens byrå för arbetskonfliktstatistik har arkiverat primärmaterialet för alla de år (1967–90) den producerat statistiken. Materialet består av uppgifter om arbetskonflikter ur olika källor och av resultat på mg-band. Allt primärmaterial kan på anhållan lämnas ut bl.a. för forskningsändamål.

Publikationer

Statistik över arbetskonflikter har publicerats i Statistikcentralens serie Statistisk rapport TY (Arbetskraft) sedan 1971. Tidigare kom statistiken ut i serien PA (Löner). Sedan 1988 ges publikationen ut i serien Arbetsmarknad. Byrån för arbetskonfliktstatistik ger årligen ut en mera omfattande årspublikation, kvartalspublikationer och s.k. temapublikationer. År 1990 utkom "Arbetskonflikter 1980-1989". Vid behov tar Statistikcentralen också ut tabeller enligt användarnas önskemål ur primärmaterialet. Frågor som gäller statistiken kan ställas till Jorma Niskavaara, tfn (90) 17 324.

Taulujen selityksiä

1. Käsitteet

Työtaistelulla tarkoitetaan työntekijäpuolen tai työnantajapuolen työn väliaikaista tahallista keskeyttämistä, työstä kieltäytymistä, sen hidastamista tai muuta painostuskeinoa jonkin päämäärän saavuttamiseksi.

Työtaisteluita ovat lakot, työsulut, saarrot, kieltäytymiset ylitöistä, jarrutukset yms. työntekijäin tai työnantajain etujensa ajamiseksi käyttämät keinot. Työtaisteluinä tilastoidaan myös mielenosoitus- ja myötätuntolakot, vaikka ne lainsäädännöllisesti eivät työtaisteluita olekaan.

Työtaistelu on tilaston havaintoyksikkö ja perustiedot kerätään toimipaikkakohtaisina. Sama työtaistelu voi käsittää useita toimipaikkoja tai yrityksiä.

Jotta jarrutukset ja kieltäytymiset ylityöstä olisivat työtaisteluita, on tieto saatava molemmilta osapuolilta. Useita toimipaikkoja koskevia työtaisteluita pidetään samana työtaisteluna, jos ne on organisoitu tai niitä johtaa yksi henkilö tai organisaatio.

Vaikka pienten perättäisten työtaisteluiden välillä on kaksi normaalia työpäivää, lasketaan työtaistelu samaksi, jos syy ja organisoija on sama. Kolme normaalia työpäivää pienten työtaisteluiden välillä jakaa ne eri työtaisteluksi.

Alkaneista, jatkuneista ja päättyneistä työtaisteluista julkaistaan vain ko. kuukautta koskevia tietoja. Kaikki muut julkaistavat tiedot koskevat jo päättyneitä työtaisteluita.

Työtaisteluun osallistuneiden määrä tilastoidaan sen päivän mukaan, jolloin osallistujia on eniten.

Välillisesti osallistuneita työntekijöitä ovat samassa toimipaikassa työskennelleet ja työtaistelun vuoksi työtä vaille jääneet työntekijät.

Työtaistelun kesto on työtaistelun alkamis- ja päättymisajankohdan välinen aika työtunteina. Jos työtaistelu kestää useita päiviä, lasketaan päivän pituudeksi 8 tuntia. Yhden ja saman perättäisinä päivinä muutama tunti kerrallaan käydyn työtaistelun kesto saadaan laskemalla päivittäiset kestot yhteen työtunteina.

Tabellförklaringar

1. Begrepp

Arbetskonflikt är en tillfällig och avsiktlig inställelse av arbetstagar- eller arbetsgivarpartens arbete, vägran att arbeta, fördröjande av arbete eller annan påtryckningsåtgärd för att uppnå ett bestämt mål.

Arbetskonflikter är strejker, lock-outer, blockader, vägran att utföra övertidsarbete, maskningar o.d. åtgärder, som arbetstagarare eller arbetsgivare tillgriper för att driva sina intressen. Demonstrations- och sympatistrejker statistikförs också som arbetskonflikter trots att de inte är arbetskonflikter enligt lagen.

Statistikens observationsenhet är en arbetskonflikt och primärmaterialen insamlas per arbetsställe. Samma arbetskonflikt kan gälla flera arbetsställen eller företaget.

Om maskningar och vägran att utföra övertidsarbete skall räknas som arbetskonflikter bör vardera parten ha gett uppgift därom. Arbetskonflikter som berör flera arbetsställen statistikförs som en enda konflikt om de organiseras eller leds av samma person eller organisation.

Infaller två vanliga arbetsdagar mellan mindre arbetskonflikter blir det i statistiken frågan om en enda konflikt om orsak och organisator fortfarande är desamma. Tre vanliga arbetsdagar mellan konflikter medför däremot en uppdelning i två eller flera separata konflikter.

Uppgifter om arbetskonflikter som inletts, pågår och avslutats publiceras bara månadsvis. Alla andra uppgifter gäller redan avslutade arbetskonflikter.

Antalet deltagare i en arbetskonflikt statistikförs enligt den dag deltagarantalet varit störst.

Indirekt berörs arbetstagarare som är anställda på arbetsstället i fråga och som blir arbetslösa till följd av en arbetskonflikt.

Arbetskonfliktens längd är tiden fr.o.m. arbetskonfliktens början till dess slut räknat i arbetstimmar. Om arbetskonflikten varar flera dagar är en dag 8 timmar lång. Längden för en arbetskonflikt som varar några timmar i taget flera dagar i rad uträknas genom att addera antalet konflikttimmar per dag.

Neuvotteluina pidetään sellaista tapahtumasarjaa, jossa yrityksen johdon ja työntekijän, heidän ammattiosastona, liittojen tai sovittelijain toimesta on yritetty odotettavissa oleva työtaistelu-uhka poistaa.

Ilmoitus työtaistelusta katsotaan tapahtuneeksi, jos se on tehty vähintään kaksi viikkoa ennen työtaistelun alkamista.

Työtaistelu on valtakunnallinen, jos sitä johtaa ammattiliitto tai jokin muu yhteinen organisaatio koko valtakunnan alueella. Valtakunnallisia työtaisteluja ei niiden laajuuden vuoksi tilastoida toimipaikkakohtaisesti ja sen vuoksi ei niistä saada tietoja toimipaikkojen lukumääristä.

2. Tietojen lähteet

Tiedot tapahtuneesta työtaistelusta kerätään sekä työnantajilta että työntekijöiltä. Lisäksi tietoja työtaisteluista kerätään jatkuvalla lehtiseurannalla.

3. Luokitukset

Toimialaluokitus. Tilastossa käytetään Tilastokeskuksen toimialaluokitusta, TOL 1988.

Förhandlingar är en process då företagsledning och arbetstagare, fackavdelning, fackförbund eller förlikningsman försöker undanröja ett hot om arbetskonflikt.

Anmälan om arbetskonflikt är gjord om den lämnats minst två veckor innan arbetskonflikten börjat.

En arbetskonflikt är riksomfattade om den leds av ett fackförbund eller någon annan gemensam organisation som omspannar hela landet. P.g.a. de riksomfattande arbetskonflikternas omfattning uppgörs det inte statistik enligt arbetställe för dem. Vid dessa konflikter går det därför inte att få uppgifter om hur många arbetställen konflikten berör.

2. Källor

Uppgifter om arbetskonflikter insamlas både av arbetsgivare och arbetstagare. Dessutom har Statistikcentralen fortlöpande bevakning av tidningspressen.

3. Klassificeringar

Näringsgrensindelningen. I statistiken används Statistikcentralens näringsgrensindelning, NI 1988.

Explanation for tables

1. Concepts

A labour dispute is a deliberate, temporary workstoppage by employees or employers, refusal to work, go-slow or some other means of exerting pressure in order to achieve a goal.

Labour disputes include strikes, lock-outs, blockades, overtime bans, go-slows and other comparable means that employees or employers use to further their interests. Statistically, demonstration and sympathetic strikes are also treated as labour disputes, although they are not labour disputes from the point of view of legislation.

Labour dispute is the statistical observation unit, and the primary data are collected by the establishment. The same labour dispute can involve several establishments and enterprises.

Go-slows and overtime bans are treated as labour disputes if notice of them is obtained from both parties. Labour disputes affecting several establishments are treated as one if they are organized or directed by one person or organization.

Small consecutive labour disputes separated by two normal working days are treated as one if the cause and the organizer are the same. Labour disputes separated by three normal working days are treated as separate labour disputes.

Data on the start, continuation or termination of labour disputes are published only for the month in question. All other data published on labour disputes relate to disputes already terminated.

The number of workers involved in a labour dispute is the largest number of workers involved in the dispute on any single day.

Workers indirectly involved in a labour dispute are workers who have been working in the same establishment and who have lost their jobs because of the labour dispute.

The duration of a labour dispute is the period of time in working hours between the start and the conclusion of the labour dispute. If a labour dispute lasts several days, a day is considered to be the equivalent of eight hours. The duration of a labour dispute lasting a few hours at a time during successive days is calculated by adding up the hours that the dispute lasted each day.

Negotiations refer to a process in which company management, employees, their trade union locals, trade unions, or arbitrators try to eliminate the threat of an impending labour dispute.

A labour dispute is nation-wide if a trade union or some other joint organization leads it throughout the country. Because of the scope of nation-wide labour disputes, statistics on them are not compiled by the establishment. Therefore, they do not contain data on the number of establishments.

2. Data sources

Data on labour disputes are collected from both employers and employees. In addition, data on labour disputes are collected through continuous press follow-up.

3. Classifications

Standard Industrial Classifications. The statistics of labour disputes use the Central Statistical Office's Standard Industrial Classification, SIC 1988.

Summary

Labour disputes in 1990

According to data compiled by the Central Statistical Office of Finland, there were 455 labour disputes in Finland during 1990. Nearly 245,000 workers participated in labour disputes and 935,000 working days were lost in them. Compared with the previous year, the number of labour disputes fell by 174, whereas the number of participants grew by 86,000 and the number of working days lost more than quadrupled. The number of labour disputes in 1990 was the smallest in 20 years.

The most important labour dispute in 1990 was the strike of bank employees in February. Starting as a lock-out and expanding into a strike, the dispute ended on 4 March 1990. A total amount of 37,600 bank employees were involved in the strike, which resulted in a loss of about 800,000 working days and 357 million Finnish marks in gross wages.

The number of workers involved in labour disputes was 10 per cent of the employed labour force, compared with 6.4 per cent in 1989. The number of participants per labour dispute was 538, compared with 252 in 1989. The number of working days lost per each worker involved in a labour dispute was 3.8 compared with 1.3 in 1989.

Of the labour disputes in 1990, 86 per cent occurred in the manufacturing sector, the manufacture of machinery and equipment leading the statistics. The number of workers involved in labour disputes was the highest in the financial services sector (the bank strike), as was the number of work-hours lost. Last year, an amount of slightly over 20 million Finnish marks was lost in labour disputes in the manufacturing sector. As usual, strike was by far the most common form of labour dispute: the proportion of strikes in all labour disputes was as high as 95 per cent. There were 17 sympathetic strikes, one lock-out, two overtime bans and two go-slows.

TAULUJA – TABELLER
TABLES

1. Työtaistelut, niihin suoraan ja välillisesti osallistuneet työntekijät sekä menetetyt työpäivät vuosina 1960–1990
Arbetskonflikter, av dem direkt och indirekt berörda arbetsstagare samt förlorade arbetsdagar åren 1960–1990
Labour disputes, workers direct and indirect involved in disputes and working days idle 1960–1990

Vuosi År Year	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes	Työntekijöitä Arbetsstagare Workers involved			Menetettyjä työpäiviä Förlorade arbetsdagar Working days idle	
		Lukumäärä Antal Number	Työtaistelua kohden Per arbets- konflikt Per labour dispute	Prosentt. työllisistä Procent av sysselsatta Percent of employed	Lukumäärä Antal Number	Työtaist. osall. kohden Per arbets- tagare Per worker involved
1960	44	19 300	439	0,9	96 200	5,0
1961	51	45 200	886	2,1	41 400	0,9
1962	46	7 000	152	0,3	33 000	4,7
1963	66	104 600	1 585	4,8	1 380 300	13,2
1964	76	26 900	354	1,2	58 400	2,2
1965	29	7 000	241	0,3	16 000	2,3
1966	150	66 100	441	3,0	122 900	1,9
1967	43	26 600	619	1,2	320 700	12,1
1968	68	26 800	394	1,2	282 300	10,5
1969	158	83 200	527	3,9	161 100	1,9
1970	240	201 600	840	9,3	233 200	1,2
1971*	838	403 300	481	18,6	2 711 100	6,7
1972	849	239 700	282	11,0	473 100	2,0
1973	1 009	678 200	672	30,6	2 496 900	3,7
1974	1 788	370 700	207	16,3	434 800	1,2
1975	1 530	215 100	141	9,7	284 200	1,3
1976	3 282	512 700	156	23,8	1 325 500	2,6
1977	1 673	743 800	445	35,2	2 374 700	3,2
1978	1 237	164 600	133	7,9	132 400	0,8
1979	1 753	228 960	131	10,7	243 400	1,1
1980	2 238	413 140	185	18,8	1 605 600	3,9
1981	1 612	492 960	306	22,0	659 100	1,3
1982	1 240	167 500	135	7,0	207 600	1,2
1983	1 940	421 840	217	17,7	719 700	1,7
1984	1 710	562 480	329	23,3	1 526 900	2,7
1985	848	171 350	202	7,0	174 300	1,0
1986	1 225	602 730	492	24,8	2 787 600	4,6
1987	802	99 290	124	4,1	130 890	1,3
1988	1 353	244 070	180	10,0	179 820	0,7
1989	629	158 480	252	6,4	204 210	1,3
1990	455	244 760	538	9,9	935 150	3,8

* Vuodesta 1971 alkaen luvut eivät ole vertailukelpoisia edellisiin vuosiin uudistetun tilastointimenetelmän johdosta.
På grund av att metoden för uppgörandet av statistiken har förnyats är talen fr.o.m. 1971 inte jämförbara med talen för tidigare år.
Since the statistical method has been renewed, the figures from 1971 onwards are not comparable with those for earlier years.

2. Työtaistelut, niihin osallistuneet työntekijät sekä menetetyt työpäivät kuukausittain vuonna 1990
Arbetskonflikter, av dem berörda arbetsstagare samt förlorade arbetsdagar månattligen år 1990
Labour disputes, workers involved in disputes and working days idle monthly in 1990

Kuukausi Månad Month	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes	Työntekijöitä Arbetsstagare Workers involved	Menetettyjä työpäiviä Förlorade arbetsdagar Working days idle
I	32	66 980	27 080
II	40	41 620	358 030
III	125	63 370	439 530
IV	48	13 130	26 010
V	54	7 590	7 760
VI	23	4 700	2 170
VII	2	180	90
VIII	27	1 210	1 260
IX	20	2 120	1 980
X	48	10 610	6 880
XI	20	1 310	1 550
XII	16	31 940	62 810

3. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit ja palkat alkamis- ja päättymisaikojen mukaan kuukausittain vuonna 1990
 Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar och löner efter inlednings- och avslutningstidpunkt månätligen år 1990
 Labour disputes, establishments, workers, working hours idle and wages lost monthly according to beginning and ending time of dispute in 1990

Kuukausi Månad	Työtaisteluiden ajoitt. kuukausittain Arbetskonflikternas tidsmässiga fördelning månadsvis Timing of labour disputes monthly	Työ- taisteluita Arbets- konflikter Number of labour disputes	Toimi- paikkoja Arbets- ställen Number of estab- lishments	Työntekijöitä Arbetstagare Workers			Mene- tetyjä työtunteja För- lorade arbets- timmar Working hours idle	Mene- tykset brutto- palkkoina Förlorade bruttolöner Gross wages lost (mk)	
				Toimi- paikoissa ¹⁾ På arbets- ställen In estab- lishments	Työtaisteluun osallistuneita Av arbetskonfl. berörda Workers involved				
					Suoraan Direkt Direct	Välillisesti Indirekt Indirect			Yhteensä Sammanlagt Total
I	Alkaneet ja päättyneet – Inledda och avslutade – Disputes begun and ended	32	32	78 253	66 729	251	66 980	216 634	11 476 830
	Alkaneet – Inledda – Disputes begun	-	-	-	-	-	-	-	-
	Päättyneet – Avslutade – Disputes ended	-	-	-	-	-	-	-	-
	Jatkuneet – Fortsatta – Disputes continued	-	-	-	-	-	-	-	-
	Yhteensä – Sammanlagt – Total	32	32	78 253	66 729	251	66 980	216 634	11 476 830
II	Alkaneet ja päättyneet – Inledda och avslutade – Disputes begun and ended	40	56	56 820	41 606	9	41 615	2 864 251	164 334 070
	Alkaneet – Inledda – Disputes begun	1	17	47 005	37 604	-	37 604	2 819 994	162 347 450
	Päättyneet – Avslutade – Disputes ended	-	-	-	-	-	-	-	-
	Jatkuneet – Fortsatta – Disputes continued	-	-	-	-	-	-	-	-
	Yhteensä – Sammanlagt – Total	41	73	103 825	79 210	9	79 219	5 684 245	326 681 520
III	Alkaneet ja päättyneet – Inledda och avslutade – Disputes begun and ended	124	144	54 603	25 718	56	25 774	132 261	6 790 210
	Alkaneet – Inledda – Disputes begun	-	-	-	-	-	-	-	-
	Päättyneet – Avslutade – Disputes ended	1	20	47 000	37 600	-	37 600	3 384 000	194 816 800
	Jatkuneet – Fortsatta – Disputes continued	-	-	-	-	-	-	-	-
	Yhteensä – Sammanlagt – Total	125	164	101 603	63 318	56	63 374	3 516 261	201 607 010
IV	Alkaneet ja päättyneet – Inledda och avslutade – Disputes begun and ended	48	88	14 393	13 127	-	13 127	208 050	6 265 100
	Alkaneet – Inledda – Disputes begun	-	-	-	-	-	-	-	-
	Päättyneet – Avslutade – Disputes ended	-	-	-	-	-	-	-	-
	Jatkuneet – Fortsatta – Disputes continued	-	-	-	-	-	-	-	-
	Yhteensä – Sammanlagt – Total	48	88	14 393	13 127	-	13 127	208 050	6 265 100
V	Alkaneet ja päättyneet – Inledda och avslutade – Disputes begun and ended	54	56	9 503	7 572	20	7 592	62 072	3 240 710
	Alkaneet – Inledda – Disputes begun	-	-	-	-	-	-	-	-
	Päättyneet – Avslutade – Disputes ended	-	-	-	-	-	-	-	-
	Jatkuneet – Fortsatta – Disputes continued	-	-	-	-	-	-	-	-
	Yhteensä – Sammanlagt – Total	54	56	9 503	7 572	20	7 592	62 072	3 240 710

1) tai osasto – eller avdelningen – or division

3. Jatkuu – Forts. – Cont.

Kuukausi Månad Month	Työtaisteluiden ajoitt. kuukausittain Arbetskonflikternas fördelning månadsvis Timing of labour disputes monthly	Työ- taisteluita Arbets- konflikter Number of labour disputes	Toimi- paikkoja Arbets- ställen Number of estab- lishments	Työntekijöitä Arbetstagare Workers			Mene- tettyjä työtunteja För- lorade arbets- timmar Working hours idle	Mene- tykset brutto- palkkoina Förlorade bruttolöner Gross wages lost (mk)	
				Toimi- paikoissa ¹⁾ På arbets- ställen In estab- lishments	Työtaisteluun osallistuneita Av arbetskonfl. berörda Workers involved				
					Suoraan Direkt Direct	Välillisesti Indirekt Indirect			Yhteensä Sammanlagt Total
VI	Alkaneet ja päättyneet – Inledda och avslutade – Disputes begun and ended	23	23	5 461	4 698	-	4 698	17 344	813 210
	Alkaneet – Inledda – Disputes begun	-	-	-	-	-	-	-	-
	Päättyneet – Avslutade – Disputes ended	-	-	-	-	-	-	-	-
	Jatkuneet – Fortsatta – Disputes continued	-	-	-	-	-	-	-	-
	Yhteensä – Sammanlagt – Total	23	23	5 461	4 698	-	4 698	17 344	813 210
VII	Alkaneet ja päättyneet – Inledda och avslutade – Disputes begun and ended	2	2	188	180	-	180	735	33 890
	Alkaneet – Inledda – Disputes begun	-	-	-	-	-	-	-	-
	Päättyneet – Avslutade – Disputes ended	-	-	-	-	-	-	-	-
	Jatkuneet – Fortsatta – Disputes continued	-	-	-	-	-	-	-	-
	Yhteensä – Sammanlagt – Total	2	2	188	180	-	180	735	33 890
VIII	Alkaneet ja päättyneet – Inledda och avslutade – Disputes begun and ended	27	27	2 028	1 210	-	1 210	10 093	460 200
	Alkaneet – Inledda – Disputes begun	-	-	-	-	-	-	-	-
	Päättyneet – Avslutade – Disputes ended	-	-	-	-	-	-	-	-
	Jatkuneet – Fortsatta – Disputes continued	-	-	-	-	-	-	-	-
	Yhteensä – Sammanlagt – Total	27	27	2 028	1 210	-	1 210	10 093	460 200
IX	Alkaneet ja päättyneet – Inledda och avslutade – Disputes begun and ended	20	20	3 632	2 119	-	2 119	15 832	749 000
	Alkaneet – Inledda – Disputes begun	-	-	-	-	-	-	-	-
	Päättyneet – Avslutade – Disputes ended	-	-	-	-	-	-	-	-
	Jatkuneet – Fortsatta – Disputes continued	-	-	-	-	-	-	-	-
	Yhteensä – Sammanlagt – Total	20	20	3 632	2 119	-	2 119	15 832	749 000
X	Alkaneet ja päättyneet – Inledda och avslutade – Disputes begun and ended	48	54	14 197	10 606	-	10 606	54 995	2 550 010
	Alkaneet – Inledda – Disputes begun	-	-	-	-	-	-	-	-
	Päättyneet – Avslutade – Disputes ended	-	-	-	-	-	-	-	-
	Jatkuneet – Fortsatta – Disputes continued	-	-	-	-	-	-	-	-
	Yhteensä – Sammanlagt – Total	48	54	14 197	10 606	-	10 606	54 995	2 550 010

1) tai osasto – eller avdelningen – or division

3. Jatkuu – Forts. – Cont.

Kuukausi Månad Month	Työtaisteluiden ajoitt. kuukausittain Arbetskonflikternas tidsmässiga fördelning månadsvis Timing of labour disputes monthly	Työ- taisteluita Arbets- konflikter Number of labour disputes	Toimi- paikkoja Arbets- ställen Number of estab- lishments	Työntekijöitä Arbetsstagare Workers			Mene- tettyjä työtunteja För- lorade arbets- timmar Working hours idle	Mene- tykset brutto- palkkoina Förlorade bruttolöner Gross wages lost (mk)	
				Toimi- paikoissa ¹⁾ På arbets- ställen In estab- lishments	Työtaisteluun osallistuneita Av arbetskonfl. berörda Workers involved				
					Suoraan Direkt Direct	Välillisesti Indirekt Indirect			Yhteensä Sammanlagt Total
XI	Alkaneet ja päättyneet – Inledda och avslutade – Disputes begun and ended	20	24	2 332	1 315	-	1 315	12 433	581 030
	Alkaneet – Inledda – Disputes begun	-	-	-	-	-	-	-	-
	Päättyneet – Avslutade – Disputes ended	-	-	-	-	-	-	-	-
	Jatkuneet – Fortsatta – Disputes continued	-	-	-	-	-	-	-	-
	Yhteensä – Sammanlagt – Total	20	24	2 332	1 315	-	1 315	12 433	581 030
XII	Alkaneet ja päättyneet – Inledda och avslutade – Disputes begun and ended	16	17	33 068	31 943	-	31 943	502 465	19 146 640
	Alkaneet – Inledda – Disputes begun	-	-	-	-	-	-	-	-
	Päättyneet – Avslutade – Disputes ended	-	-	-	-	-	-	-	-
	Jatkuneet – Fortsatta – Disputes continued	-	-	-	-	-	-	-	-
	Yhteensä – Sammanlagt – Total	16	17	33 068	31 943	-	31 943	502 465	19 146 640

1) tai osasto – eller avdelningen – or division

4. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit lääneltäin vuonna 1990
Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetsstagare samt förlorade arbetstimmar länsvis år 1990
Labour disputes, establishments, workers and working hours idle by provinces in 1990

Lääni Län Province	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes		Toimipaikkoja Arbetsställen Number of establishments		Työntekijöitä Arbetsstagare Workers involved		Menetettyjä työtunteja Förlorade arbetstimmar Working hours idle	
		%		%		%		%
Uudenmaan – Nylands	45	9,9	52	9,2	10 525	4,3	69 829	0,9
Turun-Porin – Åbo-Björneborgs	99	21,7	119	21,1	20 324	8,3	187 707	2,5
Hämeen – Tavastehus	114	25,1	144	25,6	17 454	7,1	151 301	2,0
Kymen – Kymmene	49	10,8	49	8,7	5 153	2,1	45 421	0,6
Mikkelin – S:t Michels	11	2,4	11	2,0	947	0,4	5 227	0,1
Pohjois-Karjalan – Norra Karelen	16	3,5	19	3,4	1 752	0,7	16 439	0,2
Kuopion – Kuopio	7	1,5	7	1,2	456	0,2	2 868	0,0
Keski-Suomen – Mellersta Finland	35	7,7	36	6,4	3 728	1,5	26 152	0,3
Vaasan – Vasa	24	5,3	31	5,5	1 967	0,8	11 799	0,2
Oulun – Uleåborgs	42	9,2	44	7,8	3 598	1,5	18 318	0,3
Lapin – Lapplands	4	0,9	5	0,9	1 172	0,5	25 476	0,4
Ahvenanmaa – Åland	-	-	-	-	-	-	-	-
Valtakunnallinen – Riksomfattande – Nation-wide	9	2,0	46	8,2	177 683	72,6	6 920 628	92,5
Koko maa – Hela riket – Whole country	455	100,0	563	100,0	244 759	100,0	7 481 165	100,0

5. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit ja palkat toimialoittain vuonna 1990
 Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar och löner efter näringsgren år 1990
 Labour disputes, establishments, workers, working hours idle and wages lost by branch of industry in 1990

Toimiala Näringsgren Branch of industry	Työ- taisteluita Arbets- konflikter Labour disputes	Toimi- paikkoja Arbets- ställen Estab- lishments	Työntekijöitä Arbetstagare Workers				Mene- tetyjä työtunteja För- lorade arbets- timmar Working hours idle	Mene- tykset brutto- palkkoina Förlorade bruttolöner Gross wages lost (mk)
			Toimi- paikoissa ¹⁾ På arbets- ställen In estab- lishments	Työtaisteluun osallistuneita Av arbetskonfl. berörda Workers involved				
				Suoraan Direkt Direct	Välillisesti Indirekt Indirect	Yhteensä Sammanlagt Total		
Kaivos- ja kaivannaistoiminta – Gruvor och mineralbrott – Mining and quarrying								
Malmien kaivu – Malmbrytning – Mining of ores	2	2	320	185	-	185	1 359	72 780
Teollisuus – Tillverkning – Manufacturing .	390	444	81 816	60 159	316	60 475	506 681	20 339 890
Elintarvikkeiden valmistus – Tillverkning av livsmedel – Food manufacture	12	12	694	629	-	629	5 301	222 020
Tekstiilien valmistus – Tillverkning av textiler – Textiles manufacture	61	94	11 283	9 936	6	9 942	159 925	4 153 560
Vaatteiden valmistus – Tillverkning av kläder – Wearing apparel manufacture ..	24	31	2 346	1 966	-	1 966	17 637	519 360
Jalkineiden valmistus – Tillverkning av skodon – Footwear manufacture	1	1	140	140	-	140	350	12 900
Puutavaran ja puutuotteiden valmistus – Tillverkning av trävaror och produkter av trä – Wood and wood products manufacture	19	20	1 301	940	9	949	6 982	385 620
Massan, paperin ja papertuotteiden valmistus – Tillverkning av massa, paper och pappersvaror – Pulp, paper and paper products manufacture	57	59	9 671	5 053	301	5 354	52 967	3 262 800
Kustantaminen ja painaminen – Förlagsverksamhet och tryckning – Publishing and printing	1	1	40	34	-	34	544	26 110
Huonekalujen valmistus – Tillverkning av möbler – Furniture manufacture	4	4	264	240	-	240	5 762	229 800
Kemikaalien valmistus – Tillverkning av kemikalier – Chemicals manufacture ...	6	6	1 071	1 036	-	1 036	3 777	170 080
Kemiallisten tuotteiden valmistus – Tillverkning av kemiska produkter – Chemical products manufacture	1	1	30	26	-	26	1 415	56 300
Muovituotteiden valmistus – Tillverkning av plastvaror – Plastic products manufacture	5	5	145	88	-	88	663	30 450
Lasi-, savi- ja kivituuotteiden valmistus – Tillverkning av glas-, ler- och stenprodukter – Glass, clay and stone products manufacture	9	11	523	438	-	438	3 981	173 240
Metallien valmistus – Metallindustri – Basic metal industries	38	38	14 032	4 248	-	4 248	46 463	2 052 750
Metallituotteiden valmistus – Tillverkning av metallvaror – Fabricated metal products manufacture	23	25	16 474	16 142	-	16 142	80 344	3 387 250
Koneiden ja laitteiden valmistus – Tillverkning av maskiner – Machinery and equipment manufacture	79	83	12 544	10 396	-	10 396	60 485	2 977 170
Sähköteknisten tuotteiden valmistus – Tillverkning av eltekniska produkter – Electrical products manufacture	26	29	5 678	4 099	-	4 099	20 917	781 130
Instrumenttien ja hienomekaanisten tuotteiden valmistus – Tillverkning av instrument och finmekaniska produkter – Instruments and fine-mechanical apparatus manufacture	2	2	660	656	-	656	6 018	285 180

1) tai osasto – eller avdelningen – or division

5. Jatkuu – Forts. – Cont.

Toimiala Näringsgren Branch of industry	Työ- taisteluita Arbets- konflikter Labour disputes	Toimi- paikkoja Arbets- ställen Estab- lishments	Työntekijöitä Arbetsstagare Workers				Mene- tettyjä työtunteja För- lorade arbets- timmar Working hours idle	Mene- tykset brutto- palkkoina Förlorade bruttolöner Gross wages lost (mk)
			Toimi- paikoissa ¹⁾ På arbets- ställen In estab- lishments	Työtaisteluun osallistuneita Av arbetskonfl. berörda Workers involved				
				Suoraan Direkt Direct	Välillisesti Indirekt Indirect	Yhteensä Sammanlagt Total		
Laivojen valmistus ja korjaus – Byggande och reparation av fartyg – Ship building and repair	9	9	1 412	858	-	858	9 119	447 330
Muiden kulkuneuvojen valmistus – Tillverkning av andra fordon – Other transport equipment manufacture	12	12	3 492	3 220	-	3 220	23 457	1 142 160
Muu valmistus – Övrig tillverkning – Other manufacturing industries	1	1	16	14	-	14	574	24 680
Energia ja vesihuolto – Energi- och vattenförsörjning – Energy and water supply								
Energiahuolto – Energiförsörjning – Energy supply	5	5	851	733	-	733	3 656	164 470
Rakentaminen – Byggverksamhet – Construction	15	32	39 612	13 077	-	13 077	53 900	3 004 580
Talonrakentaminen – Husbyggande – Building construction	10	25	39 402	12 895	-	12 895	50 138	2 793 670
Rakennusasennus ja viimeistely – Bygginstallation och slutbehandling – Building installation and finishing work ..	5	7	210	182	-	182	3 762	210 910
Kauppa – Handel – Wholesale and retail trade	4	5	31 420	31 364	-	31 364	500 398	18 983 010
Tukkukauppa – Partihandel – Wholesale trade	2	2	167	118	-	118	1 116	48 840
Vähittäiskauppa – Detaljhandel – Retail trade	1	2	31 173	31 173	-	31 173	497 384	18 825 980
Moottoriajoneuvojen kauppa, huolto ja korjaus – Handel med motorfordon samt service och reparations – Wholesale and retail trade, service and repair of motor vehicles	1	1	80	73	-	73	1 898	108 190
Kuljetus – Transport – Transport	22	22	6 002	5 789	20	5 809	62 165	3 379 710
Tieliikenne – Vägtrafik – Road transport ..	19	19	2 118	1 981	20	2 001	40 623	2 407 210
Vesiliikenne – Sjöfart – Water transport ..	1	1	140	64	-	64	512	30 720
Liikennettä palveleva toiminta – Tjänster för trafiken – Services to transport	2	2	3 744	3 744	-	3 744	21 030	941 780
Tietoliikenne – Post och telekommunikationer – Communication								
Postiliikenne – Posttrafik – Postal services	1	2	5 700	5 700	-	5 700	20 000	900 000
Rahoitus- ja vakuutus toiminta – Finansiering och försäkring – Finance and insurance								
Rahoitus- ja rahoituspalvelu – Finansiering och finansieringstjänster – Finance and financial services	9	44	155 069	126 838	-	126 838	6 328 620	364 195 260

1) tai osasto – eller avdelningen – or division

5. Jatkuu – Forts. – Cont.

Toimiala Näringsgren Branch of industry	Työ- taisteluita Arbets- konflikter Labour disputes	Toimi- paikkoja Arbets- ställen Estab- lishments	Työntekijöitä Arbetstagare Workers			Mene- tetyjä työtunteja För- lorade arbets- timmar Working hours idle	Mene- tykset brutto- palkkoina Förlorade bruttolöner Gross wages lost (mk)	
			Toimi- paikoissa ¹⁾ På arbets- ställen In estab- lishments	Työtaisteluun osallistuneita Av arbetskonfl. berörda Workers involved				
				Suoraan Direkt Direct	Välillisesti Indirekt Indirect			Yhteensä Sammanlagt Total
Kiinteistö-, puhtaus- ja vuokrauspalvelut – Fastighets-, rengörings- och uthyrnings- tjänster – <i>Real estate, cleaning and rental services</i>	4	4	149	141	-	141	1 554	85 320
Kiinteistöpalvelu – Fastighetstjänster – <i>Real estate services</i>	1	1	22	22	-	22	66	2 080
Puhtaanapito- ja pesulatoiminta – Renhållning och tvätteriverksamhet – <i>Cleaning and laundry services</i>	2	2	91	86	-	86	1 224	73 000
Koneiden ja laitteiden vuokraus – Uthyrning av maskiner och apparater – <i>Renting of machinery and equipment</i> ...	1	1	36	33	-	33	264	10 240
Tekninen palvelu ja palvelut liike-elämälle – Tekniska tjänster och uppdrags- verksamhet – <i>Technical and business services</i>								
Tekninen palvelu – Tekniska tjänster – <i>Technical services</i>	1	1	69	67	-	67	1 072	57 000
Terveys- ja sosiaalipalvelu – Hälso-, sjuk- och socialvård – <i>Health and social welfare services</i>								
Terveysten- ja sairaanhoitopalvelut – Hälso- och sjukvårdstjänster – <i>Health and medical services</i>	2	2	470	370	-	370	1 760	75 680
Yhteensä – Sammanlagt – Total	455	563	321 478	244 423	336	244 759	7 481 165	411 257 700

1) tai osasto – eller avdelningen – or division

6. Työtaistelut, niihin osallistuneet työntekijät, menetetyt työtunnit ja palkat toimialoittain työtaistelun muodon mukaan jaoteltuna vuonna 1990

Arbetskonflikter, av dem berörda arbetstagare, förlorade arbetstimmar och löner efter näringsgren och efter arbetskonfliktens typ år 1990

Labour disputes, workers, working hours idle and wages lost by branch of industry and by type of labour dispute in 1990

Toimiala Näringsgren Branch of industry	Työtaistelun muoto Arbetskonfliktens typ Type of labour dispute	Työtaisteluita Arbets- konflikter Number of Labour disputes	Työtaisteluun osallistuneita työntekijöitä Av arbets- konflikter berörda arbetstagare Workers involved	Menetettyjä työtunteja Förlorade arbetstimmar Working hours idle	Menetykset bruttopalkkoina Förlorade bruttolöner Gross wages lost (mk)
Malmien kaivu – Malmbrytning – Mining of ores	Lakko – Strejk – Strike	2	185	1 359	72 780
Elintarvikkeiden valmistus – Tillverkning av livsmedel – Food manufacture	Lakko – Strejk – Strike	12	629	5 301	222 020
Tekstiilien valmistus – Tillverkning av textiler – Textiles manufacture	Lakko – Strejk – Strike	61	9 942	159 925	4 153 560
	Myötätuntolakko – Sympati-strejk – Sympathetic strike	57	9 189	156 432	4 032 640
		4	753	3 493	120 920
Vaatteiden valmistus – Tillverkning av kläder – Wearing apparel manufacture	Lakko – Strejk – Strike	24	1 966	17 637	519 360
	Myötätuntolakko – Sympati-strejk – Sympathetic strike	19	1 773	17 316	509 620
		5	193	321	9 740
Jalkineiden valmistus – Tillverkning av skodon – Footwear manufacture	Lakko – Strejk – Strike	1	140	350	12 900
Puutavaran ja puutuotteiden valmistus – Tillverkning av trävaror och produkter av trä – Wood and wood products manufacture	Lakko – Strejk – Strike	19	949	6 982	385 620
Massan, paperin ja paperituotteiden valmistus – Tillverkning av massa, paper och pappersvaror – Pulp, paper and paper products manufacture	Lakko – Strejk – Strike	57	5 354	52 967	3 262 800
	Myötätuntolakko – Sympati-strejk – Sympathetic strike	52	5 088	52 921	3 261 760
	Kielt. ylityöstä – Vägrat utföra övertidsarbeten – Overtime ban	1	23	46	1 040
	Jarrutus – Maskning – Go-slow	1	18	-	-
	Muu – Annan – Other	2	222	-	-
		1	3	-	-
Kustantaminen ja painaminen – Förlagsverksamhet och tryckning – Publishing and printing	Lakko – Strejk – Strike	1	34	544	26 110
Huonekalujen valmistus – Tillverkning av möbler – Furniture manufacture	Lakko – Strejk – Strike	4	240	5 762	229 800
Kemikaalien valmistus – Tillverkning av kemikalier – Chemicals manufacture	Lakko – Strejk – Strike	6	1 036	3 777	170 080
Kemiallisten tuotteiden valmistus – Tillverkning av kemiska produkter – Chemical products manufacture	Lakko – Strejk – Strike	1	26	1 415	56 300
Muovituotteiden valmistus – Tillverkning av plastvaror – Plastic products manufacture	Lakko – Strejk – Strike	5	88	663	30 450
Lasi-, savi- ja kivituoitt. valmistus – Tillverkning av glas-, ler- och stenprodukter – Glass, clay and stone products manufacture	Lakko – Strejk – Strike	9	438	3 981	173 240
Metallien valmistus – Metallindustri – Basic metal industries	Lakko – Strejk – Strike	38	4 248	46 463	2 052 750
Metallituotteiden valmistus – Tillverkning av metallvaror – Fabricated metal products manufacture	Lakko – Strejk – Strike	23	16 142	80 344	3 387 250
Koneiden ja laitteiden valmistus – Tillverkning av maskiner – Machinery and equipment manufacture	Lakko – Strejk – Strike	79	10 396	60 485	3 977 170
	Myötätuntolakko – Sympati-strejk – Sympathetic strike	76	9 945	58 893	2 889 970
		3	451	1 592	87 200

6. Jatkuu – Forts. – Cont.

Toimiala Näringsgren Branch of industry	Työtaistelun muoto Arbetskonfliktens typ Type of labour dispute	Työtaisteluita Arbets- konflikter Number of Labour disputes	Työtaisteluun osallistuneita työntekijöitä Av arbets- konflikter berörda arbetstagare Workers involved	Menetettyjä työtunteja Förlorade arbetstimmar Working hours idle	Menetykset bruttopalkkoina Förlorade bruttolöner Gross wages lost (mk)
Sähkötekniikan tuott. valmistus – Till- verkning av eltekniska produkter – Electrical products manufacture	Lakko – Strejk – Strike	26	4 099	20 917	781 130
Instrumenttien valmistus – Tillverkning av instrument – Instruments manufacture	Lakko – Strejk – Strike	2	656	6 018	285 180
Laivojen valmistus ja korjaus – Byggnade och reparation av fartyg – Ship building and repair	Lakko – Strejk – Strike	9	858	9 119	447 330
Muiden ajoneuvojen valmistus – Tillverk- ning av andra fordon – Other transport equipment manufacture	Lakko – Strejk – Strike	12	3 220	23 457	1 142 160
Muu valmistus – Övrig tillverkning – Other manufacturing industries	Lakko – Strejk – Strike	1	14	574	24 680
Energiahuolto – Energiförsörjning – Energy supply	Lakko – Strejk – Strike	5	733	3 656	164 470
Talonrakentaminen – Husbyggande – Building construction	Lakko – Strejk – Strike	10	12 895	50 138	2 793 670
Rakennusasennus ja viimeistely – Bygginstallation och slutbehandling – Building installation and finishing work	Lakko – Strejk – Strike	5	182	3 762	210 910
Tukkukauppa – Partihandel – Wholesale trade	Lakko – Strejk – Strike	2	118	1 116	48 840
Vähittäiskauppa – Detailhandel – Retail trade	Myötätuntolakko – Sympati- strejk – Sympathetic strike	1	31 173	497 384	18 825 980
Moottoriajoneuvojen kauppa – Handel av motorfordon – Wholesale and retail trade of motor vehicles	Lakko – Strejk – Strike	1	73	1 898	108 190
Tieliikenne – Vägtrafik – Road transport	Lakko – Strejk – Strike	19	2 001	40 623	2 407 210
	Myötätuntolakko – Sympati- strejk – Sympathetic strike	16	1 943	39 623	2 364 950
		3	58	1 000	42 260
Vesiliikenne – Sjöfart – Water transport	Lakko – Strejk – Strike	1	64	512	30 720
Liikennettä palveleva toiminta – Tjänster för trafiken – Services to transport	Lakko – Strejk – Strike	2	3 744	21 030	941 780
Postiliikenne – Posttrafik – Postal services	Lakko – Strejk – Strike	1	5 700	20 000	900 000
Rahoitus ja rahoituspalvelut – Finansiering och finansieringstjänster – Finance and financial services	Lakko – Strejk – Strike	9	126 838	6 328 620	364 195 260
		7	51 634	3 508 626	201 847 810
	Työsulku – Lockout – Lock-out Kielt. ylityöstä – Vägrat utföra övertidsarbeten – Overtime ban	1	37 604	2 819 994	162 347 450
		1	37 600	-	-
Kiinteistöpalvelu – Fastighetstjänster – Real estate services	Lakko – Strejk – Strike	1	22	66	2 080
Puhtaanapito ja pesulatoiminta – Renhåll- ning och tvätterverksamhet – Cleaning and laundry services	Lakko – Strejk – Strike	2	86	1 224	73 000
Koneiden ja laitteiden vuokraus – Uthyrning av maskiner och apparater – Renting of machinery and equipment	Lakko – Strejk – Strike	1	33	264	10 240
Tekninen palvelu – Tekniska tjänster – Technical services	Lakko – Strejk – Strike	1	67	1 072	57 000
Terveystyö ja sairaanhoitopalvelu – Hälso- och sjukvårdstjänster – Health and medical services	Lakko – Strejk – Strike	2	370	1 760	75 680

7. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit työtaistelun keston mukaan vuonna 1990
Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare och förlorade arbetstimmar efter arbetskonfliktens varaktighet år 1990
Labour disputes, establishments, workers and working hours idle according to duration of labour dispute in 1990

Työtaistelun kesto Arbetskonfliktens varaktighet Duration of labour dispute	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes		Toimipaikkoja Arbetsställen Establishments		Työntekijöitä Arbetstagare Number of workers		Menetettyjä työtunteja Förlorade arbetstimmar Working hours idle	
		%		%		%		%
4 tuntia ja vähemmän – 4 timmar och under – 4 hours and less	190	41,8	214	38,0	36 509	14,9	123 655	1,6
Yli 4 tuntia–8 tuntia – Över 4 timmar–8 timmar – Over 4 hours–8 hours	91	20,0	95	16,9	22 410	9,1	117 629	1,6
Yli 8 tuntia–5 päivää – Över 8 timmar–5 dagar – Over 8 hours–5 days	149	32,8	194	34,4	66 235	27,1	925 624	12,4
Yli 5 päivää–10 päivää – Över 5 dagar–10 dagar – Over 5 days–10 days	12	2,6	28	5,0	42 327	17,3	2 863 853	38,3
Yli 10 päivää–30 päivää – Över 10 dagar–30 dagar – Over 10 days–30 days	7	1,5	26	4,6	39 004	15,9	3 426 088	45,8
Yli 30 päivää – Över 30 dagar – Over 30 days	1	0,2	1	0,2	431	0,2	24 316	0,3
Kestoa ei ole voitu määrittellä – Varaktigheten har ej kunnat definieras – Duration cannot be determined	5	1,1	5	0,9	37 843	15,5	-	-
Yhteensä – Sammanlagt – Total	455	100,0	563	100,0	244 759	100,0	7 481 165	100,0

8. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit työtaistelun muodon mukaan vuonna 1990
Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar efter arbetskonfliktens typ år 1990
Labour disputes, establishments, workers and working hours idle by type of labour dispute in 1990

Työtaistelun muoto Arbetskonfliktens typ Type of labour dispute	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes		Toimipaikkoja Arbetsställen Establishments		Työntekijöitä Arbetstagare Number of workers		Menetettyjä työtunteja Förlorade arbetstimmar Working hours idle	
		%		%		%		%
Lakko – Strejk – Strike	432	95,0	523	92,8	136 661	55,8	4 157 335	55,6
Myötätuntolakko – Sympatistrejk – Sympathetic strike	17	3,8	18	3,2	32 651	13,3	503 836	6,7
Työsuiku – Lockout – Lock-out	1	0,2	17	3,0	37 604	15,4	2 819 994	37,7
Kielt. ylityöstä – Vägrat utföra över- tidsarbeten – Overtime ban	2	0,4	2	0,4	37 618	15,4	-	-
Jarrutus – Maskning – Go-slow	2	0,4	2	0,4	222	0,1	-	-
Muu – Annan – Other	1	0,2	1	0,2	3	0,0	-	-
Yhteensä – Sammanlagt – Total	455	100,0	563	100,0	244 759	100,0	7 481 165	100,0

9. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät, menetetyt työtunnit sekä palkat työtaisteluihin osallistuneiden työntekijöiden määrän mukaan vuonna 1990
Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare, förlorade arbetstimmar samt löner enligt antalet berörda arbetstagare år 1990
Labour disputes, establishments, workers involved, working hours idle and gross wages lost by workers involved in disputes in 1990

Osallistuneet työntekijät Berörda arbetstagare Workers involved	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes		Toimipaikkoja Arbetsställen Establishments		Osallistuneita työntekijöitä Berörda arbetstagare Workers involved		Menetettyjä työtunteja Förlorade arbetstimmar Working hours idle		Menetykset bruttopalkkoina Förlorade bruttolöner Gross wages lost mk	
		%		%		%		%		%
Alle 10 työntekijää – Under 10 arbetstagare – Less than 10 workers .	36	7,9	42	7,5	254	0,1	2 013	0,0	93 550	0,0
10–100 työntekijää – 10–100 arbetstagare – 10–100 workers	278	6,1	320	56,8	12 981	5,3	113 473	1,5	5 028 860	1,2
101–500 työntekijää – 101–500 arbetstagare – 101–500 workers	117	25,7	136	24,1	30 559	12,5	338 448	4,5	13 600 090	3,3
501–1000 työntekijää – 501–1000 arbetstagare – 501–1000 workers	10	2,2	11	2,0	7 702	3,1	45 583	0,6	2 529 990	0,6
1001–5000 työntekijää – 1001–5000 arbetstagare – 1001–5000 workers	10	2,2	49	8,7	100 008	40,9	6 307 764	84,4	362 042 130	88,1
Yli 5000 työntekijää – Över 5000 arbetstagare – Over 5000 workers	4	0,9	5	0,9	93 255	38,1	673 884	9,0	27 963 080	6,8
Yhteensä – Sammanlagt – Total . . .	455	100,0	563	100,0	244 759	100,0	7 481 165	100,0	411 257 700	100,0

10. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät, menetetyt työtunnit sekä palkat työtaistelussa menetettyjen työpäivien mukaan vuonna 1990
Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare, förlorade arbetstimmar samt löner enligt förlorade arbetsdagar år 1990
Labour disputes, establishments, workers involved, working hours idle and gross wages lost by working days idle in 1990

Menetetyt työpäivät Förlorade arbetsdagar Working days idle	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes		Toimipaikkoja Arbetsställen Establishments		Osallistuneita työntekijöitä Berörda arbetstagare Workers involved		Menetettyjä työtunteja Förlorade arbetstimmar Working hours idle		Menetykset bruttopalkkoina Förlorade bruttolöner Gross wages lost mk	
		%		%		%		%		%
Alle 20 työpäivää – Under 20 arbetsdagar – Less than 20 working days	175	38,5	189	33,6	42 232	17,3	13 404	0,2	665 070	0,2
20–99 työpäivää – 20–99 arbetsdagar – 20–99 working days	156	34,3	176	31,3	12 865	5,3	70 221	0,9	3 658 310	0,9
100–1000 työpäivää – 100–1000 arbetsdagar – 100–1000 working days	114	25,0	145	25,7	42 040	17,2	310 069	4,1	13 901 330	3,4
1001–5000 työpäivää – 1001–5000 arbetsdagar – 1001–5000 working days	5	1,1	11	1,9	16 538	6,7	155 593	2,1	7 708 560	1,9
Yli 5000 työpäivää – Över 5000 arbetsdagar – Over 5000 working days	5	1,1	42	7,5	131 084	53,5	6 931 878	92,7	385 324 430	93,6
Yhteensä – Sammanlagt – Total . . .	455	100,0	563	100,0	244 759	100,0	7 481 165	100,0	411 257 700	100,0

11. Työtaistelut, toimipaikat sekä menetetyt työtunnit ilmoitettujen neuvotteluiden mukaan vuonna 1990
Arbetskonflikter, arbetsställen samt förlorade arbetstimmar efter anmälda förhandlingar år 1990
Labour disputes, establishments and working hours idle by number of negotiations in 1990

Työtaisteluita edeltäneitä neuvotteluita Förhandlingar innan arbetskonflikten utbröt Negotiations before labour disputes	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes		Toimipaikkoja Arbetsställen Establishments		Menetettyjä työtunteja Förlorade arbetstimmar Working hours idle	
		%		%		%
Kyllä – Ja – Yes	198	43,5	275	48,8	6 510 131	87,0
Ei – Nej – No	257	56,5	288	51,2	971 034	13,0
Yhteensä – Sammanlagt – Total	455	100,0	563	100,0	7 481 165	100,0

12. Työtaistelut, toimipaikat sekä menetetyt työtunnit työehtosopimuksen voimassaolon mukaan vuonna 1990
Arbetskonflikter, arbetsställen samt förlorade arbetstimmar efter förekomsten av kollektivavtal år 1990
Labour disputes, establishments and working hours idle by valid collective agreement in 1990

Työehtosopimus voimassa Gällande kollektivavtal Collective agreement is valid	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes		Toimipaikkoja Arbetsställen Establishments		Menetettyjä työtunteja Förlorade arbetstimmar Working hours idle	
		%		%		%
Kyllä – Ja – Yes	421	92,5	432	76,7	937 400	12,5
Ei – Nej – No	34	7,5	131	23,3	6 543 765	87,5
Yhteensä – Sammanlagt – Total	455	100,0	563	100,0	7 481 165	100,0

13. Työtaistelut, toimipaikat sekä menetetyt työtunnit työmarkkinajärjestöjen suostumuksen mukaan v. 1990
Arbetskonflikter, arbetsställen samt förlorade arbetstimmar efter arbetsmarknadsorganisationernas medgivande år 1990
Labour disputes, establishments and working hours idle by consent of trade unions in 1990

Työmarkkinajärjestöjen suostumus Arbetsmarknadsorganisationernas medgivande Consent of trade unions	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes		Toimipaikkoja Arbetsställen Establishments		Menetettyjä työtunteja Förlorade arbetstimmar Working hours idle	
		%		%		%
Kyllä – Ja – Yes	6	1,3	81	14,4	6 455 708	86,3
Ei – Nej – No	449	98,7	482	85,6	1 025 457	13,7
Yhteensä – Sammanlagt – Total	455	100,0	563	100,0	7 481 165	100,0

14. Työtaistelut ja työntekijät työtaistelusta tehdyn ennakkoilmoituksen mukaan vuonna 1990
Arbetskonflikter och arbetstagare efter förhandsanmälan om arbetskonflikt år 1990
Labour disputes and workers by advance notice of labour disputes in 1990

Ilmoitus työtaistelun toimeenpanosta Anmälan om igångsättande av arbetskonflikt Notice of execution of labour dispute	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes		Työntekijöitä Arbetstagare Workers
		%	
Vastapuolelle tai valtakunnan sovittelijalle – Åt motparten eller riksförlikningsmannen – To opposing party or state arbitrator	5	1,1	79 820
Ei tehty ilmoitusta – Anmälan har ej gjorts – No notice ...	450	98,9	164 939
Yhteensä – Sammanlagt – Total	455	100,0	244 759

15. Työtaistelut ja työntekijät työriidan sopimustavan mukaan vuonna 1990
Arbetskonflikter och arbetstagare efter förlikningssätt år 1990
Labour disputes and workers by mode of settlement of labour conflict in 1990

Riita sovittiin Förlikning uppnåddes Conflict solved by agreement	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes		Työntekijöitä Arbetstagare Workers	
		%		%
Osapuolten kesken – Mellan parterna – <i>Between parties of labour conflict</i>	157	34,5	12 173	5,0
Työmarkkinajärjestöjen välityksellä – Genom arbetsmarknadsorganisationernas förmedling – <i>Through labour-market organisations</i>	40	8,8	45 916	18,8
Muulla tavoin – På annat sätt – <i>Other way</i>	84	18,5	14 500	5,9
Määraaikainen – Tidsbegränsad arbetskonflikt – <i>Set period labour dispute</i>	174	38,2	172 170	70,3
Yhteensä – Sammanlagt – Total	455	100,0	244 759	100,0

16. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit ilmoitetun syyn mukaan vuonna 1990
Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar efter uppgiven orsak år 1990
Labour disputes, establishments, workers and working hours idle by reported motive in 1990

Työtaistelun syy Arbetskonfliktens orsak Cause of labour dispute	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes		Toimipaikkoja Arbetsställen Establishments		Osallistuneita työntekijöitä Berörda arbetstagare Workers involved			Menetettyjä työtunteja Förlorade arbetstimmar Working hours idle	
		%		%	Suoraan Direkt Direct	Välillisesti Indirekt Indirect	Yhteensä Sammanlagt Total		%
Palkkavaatimus, jälkeenjäaneisyys, urakka- tai muu hinnoittelu – Löneanspråk, eftersläpning, ackordsättning el. annan lönesättning – <i>Wage or salary demand, lagging rates of pay, piece or other rates</i>	176	38,7	213	37,8	89 682	310	89 992	6 340 483	84,8
Työvoiman vähennys, lomautus tai niiden uhka – Nedskärning av arbetskraft permittering eller hot därom – <i>Cut in labour force, layoff or threat of cut or layoff</i>	38	8,4	40	7,1	8 145	-	8 145	55 062	0,7
Työntutkimus, työnjohto, työnjärjestely – Arbetsstudier, arbetsledning, arbetsarrangemang – <i>Work study, management, working arrangements</i>	41	9,0	41	7,3	4 267	-	4 267	29 610	0,4
Työolosuhteet, työsuojelu – Arbetsförhållanden, arbetarskydd – <i>Working conditions, labour protection</i>	7	1,5	7	1,2	198	-	198	2 099	0,0
Muu sisäinen syy – Annan intern orsak – <i>Other internal cause</i>	72	15,8	78	13,9	10 597	20	10 617	77 548	1,0
Alan työ- tai virkaehtosopimus – Kollektiv eller tjänstkollektivavtal inom branschen – <i>Industry's collective bargaining agreement</i>	87	19,1	148	26,3	91 252	6	91 258	434 655	5,9
Tukitoimenpide – Stödåtgärd – Sympathetic action	17	3,7	18	3,2	32 651	-	32 651	503 836	6,7
Muu ulkoinen syy – Annan extern orsak – <i>Other external cause</i>	17	3,7	18	3,2	7 631	-	7 631	37 872	0,5
Yhteensä – Sammanlagt – Total	455	100,0	563	100,0	244 423	336	244 759	7 481 165	100,0

17. Työtaistelut, toimipaikat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit ja palkat työnantajaliittoain vuonna 1990
Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar och löner efter arbetsglvarförbund år 1990
Labour disputes, establishments, workers, working hours lost by employers' association in 1990

Työnantajaliitto Arbetsglvarförbund Employers' association	Työ- taisteluita Arbets- konflikter Labour disputes	Toimi- paikkoja Arbets- ställen Estab- lishments	Työntekijöitä Arbetstagare Workers			Mene- tetyjä työtunteja Förlorade arbets- timmar Working hours idle	Mene- tykset brutto- palkkoina Förlorade bruttolöner Gross wages lost (mk)	
			Toimi- paikoissa ¹⁾ På arbets- ställen In estab- lishments	Työtaisteluun osallistuneita Av arbetskonfl. berörda Workers involved				
				Suoraan Direkt Direct	Välillisesti Indirekt Indirect			Yhteensä Sammanlagt Total
STK, AFC	437	508	128 099	79 500	336	79 836	629 133	27 062 900
LTK, AAC	12	48	186 409	158 129	-	158 129	6 827 120	383 070 080
Muu – Annat – Other	6	7	6 970	6 794	-	6 794	24 912	1 124 720
Yhteensä – Sammanlagt – Total ...	455	563	321 478	244 423	336	244 759	7 481 165	411 257 700

1) tai osasto – eller avdelningen – or division

18. Työtaistelut, toimipalkat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit ja palkat työntekijäliittoain vuonna 1990
Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar och löner efter arbetstagarförbund år 1990
Labour disputes, establishments, workers, working hours lost by employees' association in 1990

Työntekijäliitto Arbetstagarförbund Employees' association	Työ- taisteluita Arbets- konflikter Labour disputes	Toimi- paikkoja Arbets- ställen Estab- lishments	Työntekijöitä Arbetstagare Workers			Mene- tetyjä työtunteja Förlorade arbets- timmar Working hours idle	Mene- tykset brutto- palkkoina Förlorade bruttolöner Gross wages lost (mk)	
			Toimi- paikoissa ¹⁾ På arbets- ställen In estab- lishments	Työtaisteluun osallistuneita Av arbetskonfl. berörda Workers involved				
				Suoraan Direkt Direct	Välillisesti Indirekt Indirect			Yhteensä Sammanlagt Total
SAK, FFC	427	487	159 713	111 828	336	112 164	1 129 843	45 951 780
TVK, TOC	17	56	159 807	131 327	-	131 327	6 345 192	364 928 510
STTK, FTFC	10	14	1 021	929	-	929	5 035	279 940
AKAVA	1	6	937	339	-	339	1 095	97 470
Yhteensä – Sammanlagt – Total ...	455	563	321 478	244 423	336	244 759	7 481 165	411 257 700

1) tai osasto – eller avdelningen – or division

19. Työtaistelut, toimipalkat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit palkansaajaryhmittäin vuonna 1990
Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar efter löntagargrupper år 1990
Labour disputes, establishments, workers and working hours idle by groups of wage earners in 1990

	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes		Toimi- paikkoja Arbets- ställen Estab- lishments	Osallistuneita työntekijöitä Berörda arbetstagare Workers involved				Menetettyjä työtunteja Förlorade arbetstimmar Working hours idle	
		%		Suoraan Direkt	Väillisesti Indirekt	Yhteensä Sammanlagt Total	%		%
Toimihenkilöt – Funktionärer – <i>White-collar workers</i>	31	6,8	80	165 602	-	165 602	67,7	6 855 600	91,6
Työntekijät – Arbetare – <i>Blue-collar workers</i>	424	93,2	483	78 821	336	79 157	32,3	625 565	8,4
Yhteensä – Sammanlagt – Total	455	100,0	563	244 423	336	244 759	100,0	7 481 165	100,0

20. Työtaistelut, toimipalkat, työntekijät sekä menetetyt työtunnit kansainvälisen kestonmäärittelyn mukaan vuonna 1990
Arbetskonflikter, arbetsställen, arbetstagare samt förlorade arbetstimmar 1990 enligt den internationella definitionen på konfliktens längd
Labour disputes, establishments, employees, and working hours lost in 1990 according to the International definition of continuation of labour dispute

Työtaistelun kesto Arbetskonfliktens varaktighet Duration of labour dispute	Työtaisteluita Arbetskonflikter Labour disputes		Toimipaikkoja Arbetsställen Establishments		Osallistuneita työntekijöitä Berörda arbetstagare Workers involved				Menetettyjä työtunteja Förlorade arbetstimmar Working hours idle	
		%		%	Suoraan Direkt	Väillisesti Indirekt	Yhteensä Sammanlagt Total	%		%
Alle 1 päivä – Under 1 dag – <i>Less than 1 day</i>	231	50,8	256	45,5	77 471	9	77 480	31,6	140 852	1,9
1–2 päivää – 1–2 dagar – <i>1–2 days</i>	164	36,0	169	30,0	44 663	56	44 719	18,3	322 638	4,3
3–5 päivää – 3–5 dagar – <i>3–5 days</i>	50	11,0	93	16,5	41 907	251	42 158	17,2	725 847	9,7
6–10 päivää – 6–10 dagar – <i>6–10 days</i>	6	1,3	22	3,9	42 045	-	42 045	17,2	2 860 197	38,2
11–50 päivää – 11–50 dagar – <i>11–50 days</i>	4	0,9	23	4,1	38 337	20	38 357	15,7	3 431 631	45,9
Yli 50 päivää – Över 50 dagar – <i>Over 50 days</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yhteensä – Sammanlagt – Total	455	100,0	563	100,0	244 423	336	244 759	100,0	7 481 165	100,0

21. Työtaistelut, niihin osallistuneet työntekijät, menetetyt työtunnit ja palkat läänittäin työtaistelun muodon mukaan jaoteltuna vuonna 1990
Arbetskonflikter av dem berörda arbetstagare, förlorade arbetstimmar och löner länsvis och efter arbetskonfliktens typ år 1990
Labour disputes, workers, working hours idle and wages lost by provinces and by type of labour dispute in 1990

Lääni Län Province	Työtaistelun muoto Arbetskonfliktens typ Type of labour dispute	Työtaisteluita Arbets- konflikter Labour disputes	Työtaisteluun osallistuneita työntekijöitä Av arbets- konflikter berörda arbetstagare Workers involved	Menetettyjä työtunteja Förlorade arbetstimmar Working hours idle	Menetykset bruttopalkkoina Förlorade bruttolöner Gross wages lost (mk)
Uudenmaan – Nylands		45	10 525	69 829	4 031 840
	Lakko – Strejk – Strike	43	10 481	68 949	3 994 040
	Myötätuntolakko – Sympatistrejk – Sympathetic strike	2	44	880	37 800
Turun ja Porin – Åbo och Björne- borgs		99	20 324	187 707	6 277 400
	Lakko – Strejk – Strike	95	19 841	186 083	6 189 210
	Myötätuntolakko – Sympatistrejk – Sympathetic strike	4	483	1 624	88 190
Hämeen – Tavastehus		114	17 454	151 301	6 899 580
	Lakko – Strejk – Strike	109	16 712	147 770	6 777 620
	Myötätuntolakko – Sympatistrejk – Sympathetic strike	5	742	3 531	121 960
Kymen – Kymmene		49	5 153	45 421	2 374 070
	Lakko – Strejk – Strike	45	4 910	45 421	2 374 070
	Kielt. ylityöstä – Vägrat utföra över- tidsarbeten – Overtime ban	1	18	-	-
	Jarrutus – Maskning – Go-slow	2	222	-	-
	Muu – Annan – Other	1	3	-	-
Mikkelin – S:t Michels					
	Lakko – Strejk – Strike	11	947	5 227	210 280
Pohjois-Karjalan – Norra Karelen					
	Lakko – Strejk – Strike	16	1 752	16 439	588 800
Kuopion – Kuopio					
	Lakko – Strejk – Strike	7	456	2 868	116 290
Keski-Suomen – Mellersta Finlands					
		35	3 728	26 152	1 023 040
	Lakko – Strejk – Strike	32	3 566	25 888	1 015 340
	Myötätuntolakko – Sympatistrejk – Sympathetic strike	3	162	264	7 700
Vaasan – Vasa					
		24	1 967	11 799	507 090
	Lakko – Strejk – Strike	23	1 934	11 766	506 040
	Myötätuntolakko – Sympatistrejk – Sympathetic strike	1	33	33	1 050
Oulun – Uleåborgs					
		42	3 598	18 318	862 850
	Lakko – Strejk – Strike	41	3 584	18 198	858 390
	Myötätuntolakko – Sympatistrejk – Sympathetic strike	1	14	120	4 460
Lapin – Lapplands					
	Lakko – Strejk – Strike	4	1 172	25 476	1 382 150
Valtakunnallinen – Riksomfattande – Nation-wide					
		9	177 683	6 920 628	386 984 310
	Lakko – Strejk – Strike	6	71 306	3 603 250	205 810 880
	Myötätuntolakko – Sympatistrejk – Sympathetic strike	1	31 173	497 384	18 825 980
	Työsulku – Lockout – Lock-out	1	37 604	2 819 994	162 347 450
	Kielt. ylityöstä – Vägrat utföra över- tidsarbeten – Overtime ban	1	37 600	-	-

22. Työtaistelut muodon mukaan luokiteltuina ja niiden prosentuaaliset osuudet vuosina 1971–1990
 Arbetskonflikter efter arbetskonfliktstyp åren 1971–1990 antal och procentuella andelar
 Labour disputes classified by type, number and percentage in 1971–1990

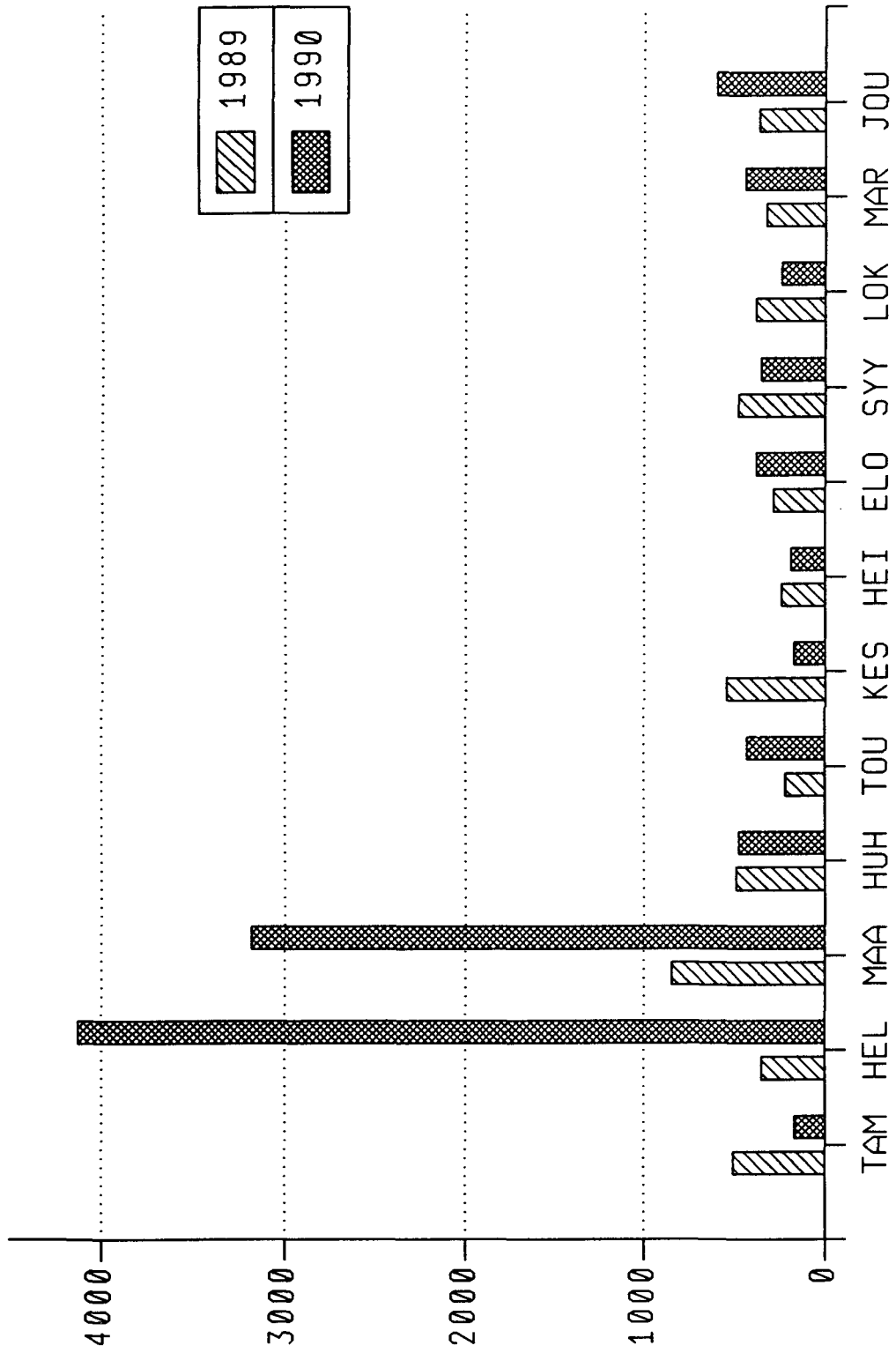
Vuosi År Year	Työtaiste- teluja Arbets- konflikter Labour disputes	Työtaistelun muoto – Arbetskonfliktstyp – Type of labour disputes													
		Lakko Strejk Strike		Myötätunto- lakko Sympatistrejk Sympathy strike		Työsulku Lockout Lock-out		Saato Blockad Blockade		Kielt. ylityöstä Vägrat utföra övertidsarbete Overtime ban		Jarrutus Maskning Go-slow		Muu työtaistelu Annan arbets- konflikt Other labour dispute	
		Työt. Arb. konfl. Labour disp.	%	Työt. Arb. konfl. Labour disp.	%	Työt. Arb. konfl. Labour disp.	%	Työt. Arb. konfl. Labour disp.	%	Työt. Arb. konfl. Labour disp.	%	Työt. Arb. konfl. Labour disp.	%	Työt. Arb. konfl. Labour disp.	%
1971	838	803	96,0	20	2,4	1	0,1	3	0,3	3	0,3	5	0,6	3	0,3
1972	849	781	92,2	37	4,3	1	0,1	1	0,1	14	1,7	12	1,4	3	0,3
1973	1 009	942	93,2	44	4,4	4	0,4	-	-	9	0,9	8	0,8	2	0,2
1974	1 788	1 656	92,6	59	3,3	-	-	2	0,1	32	1,8	34	1,9	5	0,3
1975	1 530	1 351	88,4	118	7,7	-	-	-	-	29	1,9	23	1,5	9	0,6
1976	3 282	3 016	92,0	184	5,6	1	0,0	16	0,5	33	1,0	26	0,8	6	0,2
1977	1 673	1 258	75,2	395	23,6	1	0,0	-	-	13	0,8	5	0,3	1	0,0
1978	1 237	1 171	94,7	35	2,8	1	0,1	-	-	17	1,4	12	0,9	1	0,1
1979	1 753	1 660	94,7	42	2,4	1	0,1	1	0,1	23	1,3	19	1,1	7	0,4
1980	2 238	2 054	91,8	134	6,0	2	0,1	-	-	12	0,5	34	1,5	2	0,1
1981	1 612	1 449	89,9	143	8,9	-	-	-	-	7	0,4	13	0,8	-	-
1982	1 240	1 141	92,1	71	5,7	-	-	-	-	14	1,1	13	1,0	1	0,1
1983	1 940	1 578	81,4	340	17,5	-	-	-	-	14	0,7	8	0,4	-	-
1984	1 710	1 418	83,0	262	15,3	-	-	1	0,1	10	0,6	19	1,1	-	-
1985	848	755	89,0	67	7,9	-	-	-	-	12	1,4	11	1,3	3	0,4
1986	1 225	1 100	89,8	108	8,8	3	0,2	1	0,1	9	0,7	3	0,2	1	0,1
1987	802	744	92,8	47	5,9	-	-	-	-	3	0,4	6	0,7	2	0,2
1988	1 353	1 065	78,7	262	19,4	-	-	-	-	24	1,8	2	0,1	-	-
1989	629	602	95,7	4	0,6	-	-	-	-	8	1,3	13	2,1	2	0,3
1990	455	432	95,0	17	3,8	1	0,2	-	-	2	0,4	2	0,4	1	0,2

23. Työtuomioistulmen toiminta vuonna 1990
 Arbetsdomstolens verksamhet år 1990
 Proceedings of the labour court in 1990

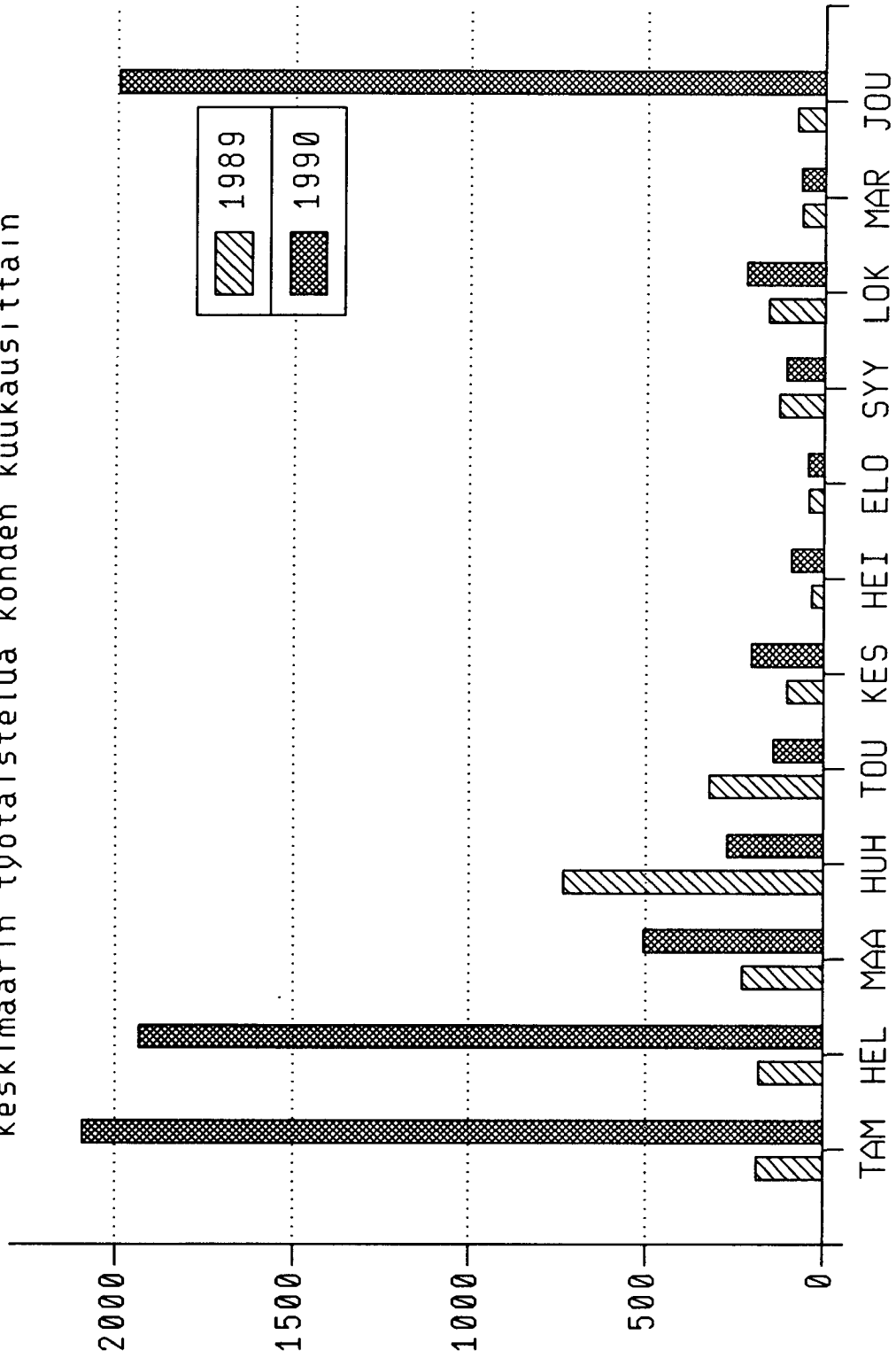
Kanteen sisälllys Käromålets innehåll Subject matter of faction	Tutkimatta jätetyt Icke till prövning upptagna Left without examination	Kokonaan tai osittain hyväksytyt Helt eller delvis bifallna Wholly or partly accepted	Kokonaan hylätyt Helt förkastade Wholly rejected	Yhteensä Summa Total
Kalkkiaan – Inalles – Total	-	104	34	138
A. Työntekijäin kanteet sisällön mukaan – Arbets- tagarnas käromål efter innehåll – Actions initiated by employees				
I Työehtosopimukset – Kollektivavtal – Collective agreements				
1. Työrauha – Arbetsfred – <i>Industrial peace</i> ...	-	1	4	5
2. Työehtosopimuksen rikkominen – Brytande av kollektivavtal – <i>Breach of collective agreement</i>	-	16	8	24
3. Työehtosopimuksen oikea sisälllys – Kolle- ktivavtalet rätta innebörd – <i>Interpretation of the collective agreement</i>	-	11	12	23
4. Muut asiat – Övriga ärenden – <i>Other cases</i> .	-	6	5	11
II Virkaehtosopimukset – Tjänstekollektivavtal – Official collective agreement	-	3	5	8
III Toimehtosopimukset – Funktionärskollektivavtal – Collective bargaining agreements	-	-	-	-
B. Työnantajain kanteet sisällön mukaan – Arbets- givarnas käromål efter innehåll – Actions initiated by employers				
I Työehtosopimukset – Kollektivavtal – Collective agreements				
1. Työrauha – Arbetsfred – <i>Industrial peace</i> ...	-	53	-	53
2. Työehtosopimuksen rikkominen – Brytande av kollektivavtal – <i>Breach of collective agreement</i>	-	-	-	-
3. Työehtosopimuksen oikea sisälllys – Kolle- ktivavtalet rätta innebörd – <i>Interpretation of the collective agreement</i>	-	-	-	-
4. Muut asiat – Övriga ärenden – <i>Other cases</i> .	-	-	-	-
II Virkaehtosopimukset – Tjänstekollektivavtal – Official collective agreement	-	14	-	14
III Toimehtosopimukset – Funktionärskollektivavtal – Collective bargaining agreements	-	-	-	-

Työtaistelut v. 1989 - 1990

Keskimääräinen menetetty palkka osallistunutta kohden kuukausittain

Työtaistelut v. 1989 - 1990
 Työtaisteluun osallistuneita työntekijöitä
 keskimäärin työtaistelua kohden kuukausittain

Työtaistelut

Arbetskonflikter

Labour disputes

1990

”TYÖTAISTELUT 1990” on julkaisu, joka sisältää tietoja maassamme viime vuonna käydyistä työtaisteluista. Tilastosta käy ilmi mm. työtaistelujen, työtaisteluihin osallistuneiden toimipaikkojen ja työntekijöiden, menetettyjen työtuntien ja bruttopalkkojen määrä. Työtaisteluja on tarkasteltu myös lääneittäin, toimialoittain, syyn, pituuden jne. mukaan. Kyseisen vuoden suurimmat työtaistelut ja niiden ajankohdat käyvät ilmi tilastosta. Vuosijulkaisussa on tietoja työtaisteluista aina vuodesta 1960 alkaen.

Tilastokeskuksen työvoimatilastotoimisto vastaa kaikkiin työtaisteluja koskeviin kyselyihin ja tekee tarvittaessa erillisselvityksiä.

”ARBETSKONFLIKTER 1990” är en publikation som innehåller uppgifter om de arbetskonflikter som ägde rum i Finland i följ. Av statistiken framgår bland annat antalet arbetskonflikter, antalet arbetsställen och arbetstagare som deltagit i konflikterna samt antalet förlorade arbetstimmar och bruttolöner. Publikationen ger också uppgifter om arbetskonflikterna länsvis och efter näringsgren, orsak, längd osv. Årets mest omfattande konflikter och tidpunkterna för dessa framgår också ur statistiken. Årspublikationen innehåller uppgifter om arbetskonflikter från och med år 1960.

Statistikcentralens byrå för arbetskraftsstatistik ger svar på alla frågor som gäller arbetskonflikter och gör vid behov separata undersökningar.

Julkaisujen myynti:

Tilastokeskus
PL 504
00101 Helsinki
Puh. (90) 17 341

Försäljning:

Statistikcentralen
PB 504
00101 Helsingfors
Tel. (90) 17 341

Hinta - Pris

60 mk

ISSN 0785-0107
= Työmarkkinat
ISSN 0785-0158